

ISSN 1581-9027

zelena dežela

Glasiło Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije

št. 128 / junij 2015

» CVETKO
ZUPANČIČ
predsednik
KGZS

Pomlad je bila tako kot na polju tudi v zbornici zaznamovana zelo delovno. Prvič smo namreč izkoristili možnost neposrednega vplivanja na oblikovanje zakonodaje, ko smo med volivci zbirali podpise podpore za spremembo zakonov o dohodnini in skladu kmetijskih zemljišč in gozdov. Z vašo pomočjo nam je uspelo pravočasno zbrati dovolj podpisov, za kar se vam iskreno zahvaljujem. Podpise smo tudi že predali državnemu zboru in s tem omogočili poslancem, da prislusneje glasno ljudstva in sprejmejo zakone v korist slovenskega kmeta.

Maj je bil tudi malce slavnosten. Z manjšo svečanostjo smo namreč obeležili prvih petnajst let zbornice in opozorili na pomen, ki ga ima KGZS v slovenski družbi. V tem času smo postali ustanova z zreliimi mislimi in široko paletu znanj ter izkušenj. Slovensko kmetijstvo je z zbornico dobilo močnega in enotnega zastopnika, zato se bomo trudili, da to ohranimo.

Sicer pa se poletje približuje vrhuncu, s tem pa tudi obilica dela na kmetiji. Košnja, dognojevanje posevkov, varstvo pred boleznimi v vinogradih in sadovnjakih ter priprave na žetev so opravila, pri katerih ne smemo odlašati. Vsa je treba opraviti pravočasno, da bo veselje tudi ob spravi.

Upam in želim, da bo poletje mirno, brez naravnih nesreč v obliki suše ali toče. Želim vam, da ste pri svojem delu uspešni, saj to vsem nam prinaša skupno zadovoljstvo.

IZ VSEBINE

RUBRIKA	NASLOV ČLANKA	STRAN
NE PREZRITE	ZAKON O AGRARNIH SKUPNOSTIH V ZAKONODAJNEM POSTOPKU DEJANSKI UPORABNIK KMETIJSKIH IN GOZDNIH ZEMLJIŠČ	3
TEMA MESECA	KAR NA SVETU ŽIVI, VSE KMET PREREDI	4
	DAN ZBORNICE	9
AKTUALNO	SPREMENIMO ZAKONE V KORIST SLOVENSKEGA KMETA!	11
	ŽE PRVI POPRAVKI	13
	BO ZARADI BLAGAJN MANJ KMETIJ?	15
	ZA VARSTVO VODA	16
	MLADI Z MINISTROM O RAZPISIH	17
	JAVNA PODPORA ZA MLADE NA KMETIJI	18
	S KMETIJE V ŠOLSKE KUHINJE	19
GOZD IN OBNOVLJIVI VIRI	NEGA GOZDOV JE V ROKAH LASTNIKOV	20
	LAŽJI POGOJI ZA PRIDOBITEV NPK	20
DELO KGZS	SISTEMSKA NAPAKA V ŠKODO KMETOV	21
NASVETI	ETOLOGIJA PREHRANE KOZ	22
	KONTROLA MLEČNOSTI KRAV MOLZNIC	24
VABIMO	SLOVENSKI LES S POSLANSTVOM	26
	PODEŽELJE V MESTU	27
NA KONCU	RECEPT: OCVRTI BEZEG ALI AKACIJA NAGRADNA UGANKA	30

KAKO DO INFORMACIJ NA KGZS

SPLOŠNE INFORMACIJE

Tel.: 01 513 66 00, e-naslov: kgzs@kgzs.si, www.kgzs.si

UREDNIŠTVO ZELENE DEŽELE

Tel.: 01 513 66 40, e-naslov: zelena.dezela@kgzs.si

Zelena dežela št. 128, junij 2015 • Zelena dežela je glasilo Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije, ki izhaja šestkrat letno in je za člane KGZS brezplačno. • Uredništvo: KGZS – Zelena dežela, Gospodinjska ulica 6, 1000 Ljubljana, tel.: 01/5136640, e-pošta: zelena.dezela@kgzs.si, splet: www.kgzs.si • Uredniški odbor: Danilo Markočič, Anita Jakuš, Anemarija Gerold, Vincenc Otoničar, Janko Rihtarič, Rok Sedminek • Odgovorni urednik: Robert Peklaj • Novinar: Marjan Papež • Fotografija na naslovnici: arhiv KGZS • Tehnično urejanje: Andrej Lombar • Jezikovni pregled: Marjana Cvirn • Fotografije: arhiv KGZS (če ni drugače navedeno) • Tisk: SET d.o.o. • Naklada: 79.000 izvodov

Zakon o agrarnih skupnostih v zakonodajnem postopku

Vlada RS je na zadnji seji v maju določila besedilo predloga Zakona o agrarnih skupnostih in ga že poslala v obravnavo Državnemu zboru RS, kjer se bo v naslednjih mesecih obravnaval po rednem zakonodajnem postopku. Na Kmetijsko gozdarski zbornici Slovenije (KGZS), ki smo sodelovali pri pripravi predloga zakona, pričakujemo, da bo predpis o agrarnih skupnostih sprejet z rešitvami, ki so bile dogovorjene v okviru delovne skupine za pripravo zakona.

Predlogi in pripombe KGZS, ki so bile oblikovane v strokovnih odborih KGZS in potrjene na organih KGZS, so bile pri pripravi predloga zakona v največji meri upoštevane. Zakon o agrarnih skupnostih je nov sistemski zakon, ki ureja skupno upravljanje s solastnino oziroma skupno lastnino članov agrarnih skupnosti. Opredeljuje temeljna načela delovanja agrarnih skupnosti, organiziranost agrarnih skupnosti kot premoženjskih skupnosti, zastopanje in procesno sposobnost agrarnih skupnosti ter članstvo v agrarnih skupnostih. Določbe predloga zakona urejajo tudi upravljanje s premoženjem članov agrarnih skupnosti, opravljanje dejavnosti na planinah in zaposlovanje v okviru agrarnih skupnosti, poseben postopek dedovanja premoženja članov in prenehanje agrarnih skupnosti.

Predlog zakona rešuje problematiko upravljanja s premoženjem, ki je v solastnini oziroma skupni lastnini članov agrarne skupnosti na način, ki bo omogočil, da se s premoženjem zlasti na Primorskem in Gorenjskem pa tudi v ostalih območjih Slovenije upravlja na trajnosten način. Z Zakonom o agrarnih skupnostih bo omogočeno normalno gospodarjenje z lastnino, ki ne bo več »mrtva«, temveč se bo zagotavljala njena gospodarska, socialna in ekološka funkcija. Agrarne skupnosti so prepoznane kot pomembne skupnosti na

podeželju, ki zagotavljajo upravljanje in razpolaganje s premoženjem članov agrarne skupnosti, trajno gospodarjenje s kmetijskimi in gozdnimi zemljišči, skupno uresničevanje interesov prebivalcev na podeželju, ohranjanje poseljenosti in običajev na podeželju ter razvoj podeželja. Zakon ponuja pravno osnovo za ohranitev, ponekod pa ponovno oživitev agrarnih skupnosti, želi obuditi »bit« agrarnih skupnosti, primerno 21. stoletju in slovenskemu pravnemu sistemu.

»GAŠPER CERAR

Dejanski uporabnik kmetijskih in gozdnih zemljišč

Kot velja že nekaj let, lahko tudi letos do 30. junija določite dejanskega uporabnika kmetijskih in gozdnih zemljišč: osebo, ki na podlagi ustnega dogovora ali najemne pogodbe uporablja in koristi zemljišča. Od določitve dejanskega uporabnika je odvisno, komu se bo katastrski dohodek kmetijskih in gozdnih zemljišč všteval v davčno osnovo za dohodnino za tekoče leto.

Dejanskega uporabnika se določi na podlagi vloge, ki jo predložite davčnemu organu. Več informacij je na voljo na spletni strani KGZS. Pojasnila lahko pridobite tudi pri svetovalcih na kmetijsko-gozdarskih zavodih – kmetijski svetovalni službi ali na Finančni upravi RS.

»G. C.

Gornja Radgona

Tradicionalno svež!

22. - 27. 8. 2015

53. MEDNARODNI
KMETIJSKO-ŽIVILSKI
SEJEM

 POMURSKI SEJEM
www.pomurski-sejem.si

Kar na svetu živi, vse kmet preredi.*

*Slovenski pregovor

Kmetijstvo ne samo, da bogati narod, temveč je edino bogastvo, ki ga narod res ima.

Kmetovanje je na majhnem in z mnogimi naravnimi dejavniki omejenem slovenskem prostoru najpomembnejša dejavnost za preživetje naroda, pri čemer ne smemo pozabiti na vse ostale vloge, kot so ohranjanje kulturne krajine in nacionalne identitete ter poseljenosti in obdelavnosti podeželja.

Slovenski kmet je vedno bil in bo gradnik slovenstva. Skozi zgodovino se je prilagajal okoliščinam in vedno potrpežljivo vztrajal na zemlji in z zemljo. Ko pa je začutil, da ne gre več, je na to jasno opozoril in bil dostikrat vzrok sprememb. Dobra organiziranost kmetov ni bila nikoli pretirano pogodu oblasti – od kmečkih puntov do danes.

ZGODOVINA IN PRAVNI OKVIRI DELOVANJA KGZS

Začetki zborničnega organiziranja v Sloveniji segajo v leto 1937. Takrat je bil sprejet zakon (državna odredba) o kmetijsko-gozdarski zbornici (KGZ), ki je veljal do leta 1941. Po vojni je bila leta 1952 ustanovljena kmetijsko-gozdarska zbornica, ki je zastopala interese takratnega družbenega kmetijstva. Ta zbornica je bila leta 1960 ukinjena. Po letu 1960 je bilo družbeno kmetijstvo zastopano v Gospodarski zbornici Slovenije.

Kmetje so postali člani gospodarske zbornice šele z ustanovitvijo Zadružne zveze Slovenije (ZZS) leta 1972. Ker pa kmetje niso bili obvezni člani zadružnih organizacij, so bili

v zborničnem sistemu v podrejenem položaju.

DOLGO DESETLETJE NASTAJANJA ZAKONA O KGZS

Ideja in zahteva po ustanovitvi kmetijsko-gozdarske zbornice, ki bi zastopala interese celotnega kmetijstva, se je v procesu osamosvajanja in demokrati-zacije Slovenije pojavila že leta 1988 – ob nastanku Slovenske kmečke zveze.

Priprave na zakon so se začele leta 1990. Pri oblikovanju zakonodaje za ustanovitev KGZS so bile izredno dragocene izkušnje in pomoč, ki sta jo nudili avstrijski zbornici iz Celovca in Gradca.

V razgibanem obdobju tranzicije, polnem strahov pred velikimi spremembami, pred organiziranjem kmetov in bojazni, da se z ustanovitvijo KGZ krepile ena politična opcija, v parlamentu takšnemu organiziranju kmetijstva niso bili naklonjeni.

Leta 1994 je bil v parlament vloženi prvi predlog Zakona o KGZS, ki je bil deležen velikega nasprotovanja. Zaradi številnih pripomb in amandmajev je bil predlog umaknjen. Novi predlog Zakona o KGZS je prišel v Državni zbor leta 1997 in je bil v primerjavi s prvim predlogom bistveno skrajšan, s 119 na 46 členov.

Kljub nasprotovanju nekaterih političnih opcij je bil naposled 20. maja 1999 sprejet Zakon o KGZS. Vendar je bil sprejet v okrnjeni različici, saj

nidoločal pristojnosti nad lovstvom, gozdarskimi izvajalskimi organizacijami in kmetijskim šolstvom.

USTANOVITEV KGZS

V drugi polovici leta 1999 in v začetku leta 2000 so potekale priprave na ustanovitev KGZS. Volitve v svet KGZS so bile 9. aprila 2000, ustanovna seja sveta KGZS pa je potekala 12. maja 2000. Volitve v svete območnih enot KGZS in odbore izpostav območnih enot KGZS so potekale decembra 2000.

Z Zakonom o KGZS je KGZS prevzela ustanoviteljske pravice območnih zavodov in centrov za sadjarstvo in vinogradništvo. Tako se je uredil tudi status teh ustanov, ki so bile do takrat še vedno organizirane po zakonu o združenem delu. Tudi v nekaterih evropskih državah (Avstrija, Nemčija, Francija) so takšni centri oziroma zavodi organizirani v okviru zbornic, v teh centrih pa delujejo strokovne službe, ki izvajajo javna

pooblastila. Te službe so tudi bolj učinkovite, ker imajo na njihovo delovanje neposredni vpliv uporabniki – kmetje.

SPREMEMBE ZAKONA O KGZS

Vse od ustanovitve dalje so bile pripombe v zvezi z organiziranostjo zbornice vezane zlasti na obvezno članstvo in na vstopni prag za članstvo (višina katastrskega dohodka), zato je bilo podanih veliko pobud za oceno ustavnosti zakona in predlagane spremembe zakona. Pobude za oceno ustavnosti obveznega članstva so bile neuspešne in Ustavno sodišče RS (US) je v obrazložitvah svojih odločb zapisalo, da obvezno članstvo v KGZS ni sporno.

Po mnenju US ravno obvezno članstvo in članarine zagotavljajo uresničevanje temeljnih nalog zbornice, saj bi brez obveznega članstva grozila nevarnost, da bi se članski krog zmanjšal, zbornica pa bi izgubila transparentnost.

Ustanovna seja sveta KGZS je potekala 12. maja leta 2000.

Zakon o Kmetijsko gozdarski zbornici Slovenije je bil deležen veliko poskusov sprememb. V šestnajstih letih od sprejetja je bilo pripravljenih kar trinajst sprememb zakona, od tega jih je Državni zbor obravnaval deset, izmed teh desetih pa sta bila sprejeta le oba vladna predloga (2004 in 2008).

Potem ko se je z novelo leta 2004 zakon uskladilo z dvema odločbama ustavnega sodišča (določitev meril za višino zborničnega prispevka in upoštevanje načela splošne in enake volilne pravice), je bila večja sprememba leta 2008, ko se je število obveznih članov zmanjšalo kar za 60 tisoč. S tem se je ugodilo težnjam tako politike kot dela članstva, da se članstvo približa tistim, ki se dejansko ukvarjajo s kmetijsko dejavnostjo.

KGZS DANES IN JUTRI

Po petnajstih letih delovanja je nesporno, da kmetijstvo potrebuje močno, reprezentativno organizacijo. Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije se bo preko demokratično zgrajenega sistema še naprej zavzemala za ohranitev in razvoj slovenskega kmetijstva in podeželja. Ne samo v korist svojih članov, ampak tudi v korist vseh državljanov in državljanek Slovenije.

ORGANI IN STROKOVNE SLUŽBE

Zbornica ima obvezne organe, ki so voljeni na neposrednih volitvah vsaka štiri leta. To so svet zbornice, predsednik in dva podpredsednika, upravni in nadzorni odbor, častno razsodišče in stalna arbitražna. Na regionalni ravni deluje trinajst svetov območnih enot, na ravni upravnih enot pa 59 odborov izpostav.

Kmetijska svetovalna služba je most med znanostjo in prakso.

Organi zbornice skupaj s strokovnimi odbori in komisijami, ki jih poleg članov sestavljajo tudi zunanji strokovnjaki, obravnavajo odprta vprašanja kmetijstva in podeželja ter oblikujejo stališča, ki jih skupaj s prispevkom strokovnih služb zbornica kot predloge ali zahteve posreduje državnim ali lokalnim organom.

JAVNA SLUŽBA KMETIJSKEGA SVETOVANJA

Kmetijsko svetovanje je nekoč pomenilo prenos znanja za povečevanje obsega pridelave hrane, danes pa kmetije iščejo še okoljsko, tehnološko, trženjsko, zakonodajno znanje in drugo.

Kmetijski svetovalci opravijo letno več kot 2000 predavanj, več kot 100.000 osebnih svetovanj ter vnesejo okrog 60.000 zbirnih vlog za ukrepe Skupne kmetijske politike (SKP). Pri izvedbi ukrepov SKP je javna služba kmetijskega svetovanja (JSKS) pomembna vez med državo in upravičenci. Služba nudi strokovno in tehnično podporo pri delovanju več kot petsto društev, združenj in zvez s področja kmetijstva.

Med pomembnejšimi nalogami, ki jih je JSKS opravila v teh letih so: vzpostavitev Grafičnih enot rabe kmetijskih zemljišč (GERK), ki so osnova za izplačevanje sredstev SKP; svetovanje kmetijam za vstop kmetij v SKOP in KOP ukrepe; svetovanje tri do štiri tisoč kmetijam letno za potrebe navzkrižne skladnosti. JSKS nudi tudi stalno strokovno podporo kmetom pri načrtovanju razvoja kmetij in investicij s pomočjo nepovratnih sredstev iz ukrepov SKP.

Zaradi vedno več in bolj izobraženih mladih, ki želijo ob prevzemu kmetij uresničiti svoje zamisli, se prilagajata tudi vsebina in način kmetijskega svetovanja. V prihodnje morajo biti vzpostavljeni finančno vzdržni temelji službe in zagotovljene možnosti zaposlovanja usposobljenih kadrov, ki jih bo slovensko kmetijstvo še kako potrebovalo. Za kmetijske svetovalce v EU se vzpostavlja standard poklica, ki ga nameravamo uvesti tudi v Sloveniji. Še zlasti zato, ker bo v prihodnjem obdobju del nalog in vsebin kmetijskega svetovanja financiran iz Programa razvoja podeželja. Znotraj KGZS ima javna služba kmetijskega svetovanja trdno in kakovostno okolje za nadaljnji razvoj.

JAVNA SLUŽBA STROKOVNIH NALOG V ŽIVINOREJI

Z izvajanjem strokovnih nalog javne službe v živinoreji se rejcem zagotavlja ustrezna podpora, saj mesečno dobivajo informacije o dogajanjih v njihovih čredah, ki jim služijo za izboljšanje upravljanja in s tem povezanega povečanja prireje mleka ter mesa.

Služba vsako leto izvede okoli 730.000 mlečni kontrol, 7.300 nadkontrol, 116.000 preveritev porekel in bioloških testov, oceni nad 11.000 prvesnic in bikovskih mater, za direktni in progeni test pa odbere več kot 400 bikcev.

Za panogo je pomembno spremljanje razmer na področju živinoreje in predlaganje strokovnim službam ter rejcem sprejem ustreznih ukrepov za doseg čim boljših ekonomskih učinkov pri reji živali. Glavna usmeritev delovanja zaposlenih v službi je usmerjena v zagotavljanje ustrezne pomoči priznanim rejskim organizacijam (PRO) in drugim priznanim ter odobrenim organizacijam v živinoreji (izvajalci javne službe strokovnih nalog v živinoreji).

Poseben izziv za službo bo v prihodnjem obdobju obseg nalog in njihovo financiranje, s katerim bo zagotovljeno izvajanje skupnih temeljnih rejskih programov v govedoreji, reji drobnice in prašičereji, ter reorganizacija javne službe in uvedba novih selekcijskih metod pri izvajanju strokovnih nalog.

SLUŽBA ZA GOZDARSKO SVETOVANJE

Predlogi članov in voljenih organov so od ustanovitve zbornice naprej podlaga za soblikovanje gozdarske politike in zakonodaje. Lovska zakonodaja, zmanjšanje škod po divja-

di in zvereh, naraščanje naravovarstvenih omejitev, porast nabiralništva in napoved novih davščin so najbolj pereče teme, ki tarejo lastnike gozdov.

Pri certifikaciji gozdov je zbornica nosilec PEFC certifikacije in regijski predstavnik za Slovenijo z več kot 500 člani, ki imajo v lasti okoli 20.000 hektarov gozdov. To je tudi primarna dejavnost zaposlenih strokovnjakov na področju gozdarstva.

Pomembne so tudi aktivnosti pri pripravi in izvajanju Programa razvoja podeželja. Pri svetovanju služba zagovarja obravnavanje kmetije kot ekonomske celote, kar je možno doseči s celostnim svetovanjem, vključno s pomočjo lastnikom gozdov pri organizaciji prodaje lesa ter organizaciji sečnje in spravila v mali posesti. Od službe se pričakuje krepitev ekonomskega dela v prihodnjem obdobju, zato je pomemben predlog zbornice, da se zagotovi sredstva za dodatno svetovanje in pomoč lastnikom gozdov na ekonomskem področju.

PRAVNO SVETOVANJE

Kmetje in drugi člani zbornice so tako kot vsi državljani del različnih postopkov. Pri sklepanju poslov je treba dobro poznati predpise in zaščititi svoje interese. Plačilna nedisciplina se žal širi tudi v kmetijstvu. Prav tako se vsako leto dopolnjujejo pravila glede pridobivanja sredstev iz ukrepov SKP, kjer je še posebej nujno poznavanje zakonodaje, tako pri oddaji vloge kot pri reševanju morebitnih zapletov.

Zbornica s svojo pravno službo nudi kakovostno brezplačno pravno svetovanje. Člane poskuša ozaveščati o njihovih pravicah pa tudi dolžnostih. Ob zaznavi težav, ki se tičejo širšega kroga članov, jih

na to opozori in pozove k aktivnemu odzivu. S strokovnimi pripombami na zakone ter podzakonske predpise pa skuša ugotovitve iz prakse prenesti v zakonodajo.

V praksi se pravno svetovanje lahko odraža v preprostih usmeritvah, kam se obrniti, da se lahko uredi zeleno, ali pa v pripravi zahtevnejših pisnih mnenj, konkretnih pritožb ali tožb.

Letno pravna služba opravi preko tisoč svetovanj, ki za člane zbornice predstavljajo prihranek časa in denarja. Letno povprečno članom pomaga v več kot 200 upravnih in sodnih postopkih, več kot 800 osebnih, telefonskih ali pisnih pravnih svetovanjih.

PROMOCIJA IN INFORMIRANJE

Že od ustanovitve zbornice je bil eden temeljnih ciljev promocija slovenskega kmetijstva in podeželja, s tem pa dvig ugleda kmetijstva v javnosti. Predvsem je s svojim delovanjem pripomogla k temu, da ponovno narašča zanimanje za kmetijstvo med mladimi.

Zbornica je povezovalni člen med mestom in podeželjem, hkrati pa so nekatere prireditve, kot je recimo **Podeželje v mestu**, pomenile prvi korak k bolj tržni usmeritvi slovenskih kmetij. Tako zbornica spleta vezi od njive do mize, med kupci in prodajalci, med drugim tudi prek spletne strani **www.kupujmodomace.si**.

Pomemben del nalog zbornice je tudi obveščanje slovenske javnosti o pomenu slovenskega podeželja za razvoj Slovenije kot celote. **Glasilo Zelena dežela**, različne spletne strani, **spletna televizija Zelena dežela**, radijske in televizijske oddaje, prispevki v časopisih ter pri-

stnost na socialnih omrežjih, novinarske konference, izjave za javnost in druge medijske dejavnosti ter izvedbe so del obveščanja članov ter splošne javnosti o delovanju zbornice.

Zbornica pa ima tudi pomembno povezovalno vlogo med njenimi člani. Vsako leto se na **vslovenskem srečanju kmetov na Ponikvi in Slomu** že vrsto let zbere več kot tisoč kmetov, prav tako na največjem slovenskem **kmetijsko-živilskem sejmu v Gornji Radgoni** omogoči pomembnejšim združenjem in zvezam, da predstavijo svoje delo.

Ni pomembnejšega kmetijskega dogodka v Sloveniji, na katerem ne bi zbornica tako ali drugače sodelovala.

POVEZAVA STROKE IN KMETOV

S tem, ko je zbornica ob ustanovitvi prevzela ustanoviteljske pravice nad osmimi kmetijsko-gozdarskimi zavodi in soustanovila Zavod za certifikacijo gozdov in Zavod za kontrolo in certifikacijo v kmetijstvu, sta se združili stroka in praksa. Člani zbornice, uporabniki storitev, so dobili neposreden vpliv na

delo strokovnih služb, strokovne službe pa neposredno povezovalo s kmeti.

VLOGA IN POMEN KGZS V PRIHODNJE

Skladno z zakonom KGZS opravlja naloge na področjih varovanja in zastopanja interesov kmetijstva, gozdarstva in ribištva ter izvajanja javnih služb in javnih pooblastil na področju kmetijstva, gozdarstva in ribištva. Izvaja svetovanje posameznikom in pravnim osebam, ki opravljajo kmetijsko, gozdarsko in ribiško dejavnost.

Osnovni cilji dela zbornice so usmerjeni v:

- skrb za ohranjanje in razvoj kmetijstva in gozdarstva in preko tega zagotavljanje zadostne prehranske varnosti države, varovanja okolja in naravnih virov, obdelanost pokrajine in poseljenost podeželja,
- čim boljši dohodkovni in socialni položaj kmečkih družin in zaposlenih v kmetijstvu,
- ohranjanje in odpiranje delovnih mest v kmetijstvu, gozdarstvu in na podeželju,
- razvoj novih možnosti za za-

*Zbornica je povezovalni člen med mestom in podeželjem, hkrati pa so nekatere prireditve, kot je recimo **Podeželje v mestu**, pomenile pomemben korak k bolj tržni usmeritvi slovenskih kmetij.*

Poudarki in dosežki KGZS

2000–2004

Predsednik v tem obdobju:

Peter Vrisk

- KGZS in njeni organi dokončno konstituirani in pričeli z delovanjem,
- intenzivna mednarodna dejavnost,
- KGZS kritična do nekaterih potez vlade glede vključevanja v EU,
- protestni shod Ni prihodnost brez kmetijstva,
- odločna obramba kmetov pri pojavu kloramfenikola v mleku,
- pred referendumom o vstopu Slovenije v EU – KGZS nezaupljiva do obljub vlade, a je podprla vstop v EU,
- popoln prevzem Skupne kmetijske politike v izvedbenem delu na terenu,
- srečanje s komisarjem EU za kmetijstvo in ribištvo Franzem Fischlerjem,
- KGZS dosegla uvedbo maksimalne carinske zaščite in izplačilo nadomestila izpada dohodka v prašičereji,
- KGZS opozarjala na težave vinogradnikov,
- aktivnosti pri Zakonu o divjadi in lovstvu,
- aktivnosti za pomoč oškodovancem zaradi suše,
- nižje takse pri prometu kmetijskih zemljišč,
- kongres Kmetijstvo v sosedstvu v Sloveniji,
- KGZS opozarja na neustrezen pristop na področju obdavčitve kmetijstva,
- težave s financiranjem služb,
- KGZS podprla razglasitev Antona Martina Slomška za zavetnika kmetov, slovenskega kmetijstva in kmetijskega slovstva,
- vseslovensko srečanje kmetov na Ponikvi in Slomu.

2004–2008

Predsednik v tem obdobju:

Peter Vrisk

- uvedeno neposredno elektronsko izpolnjevanje zbirnih vlog,
- obravnava možnih shem uvajanja reforme SKP, sprejemanje PRP 2007–2013,
- zahteve po hitrejšem izplačevanju ukrepov kmetijske politike,
- poziv MKGP, da prilagodi pogoje za pridobitev sredstev iz Enotnega programskega dokumenta (EPD) z možnostim slo-

- venskih kmetij in poenostavi administrativne postopke,
- spremembe v Zakonu o kmetijstvu (pravica do kmetovanja, zakonska ureditev mojstrskih kmetij, področje gozdarstva, upravni postopek),
- obravnava predloga Zakona o zaposlovanju in delu,
- Začetek izvajanja promocijsko-prodajnih prireditev Podeželje v mestu,
- aktivnosti pri pripravi Zakona o financiranju in izvajanju skupne promocije kmetijskih in živilskih proizvodov,
- KGZS se zavzema za spremembo Zakona o vodah – za nadomestila kmetom na VVO,
- sodelovanje zbornice pri pobudi za oceno ustavnosti nekaterih členov Zakona o divjadi in lovstvu,
- dosežena sprememba Zakona o dohodnini (ponovna uvedba investicijske olajšave za vlaganja v kmetijsko in gozdarsko dejavnost),
- predlogi KGZS za ublažitev in sanacijo nastale škode ter zmanjševanje tveganj zaradi naravnih nesreč v kmetijski pridelavi,
- zavzemanje KGZS za pravico do nadomestila za porodniški dopust za kmetice,
- nasprotovanje povečevanju prispevkov kmetov za zdravstveno zavarovanje,
- KGZS javno opozorila na nepravilnosti glede izračunov plačil programov v vrtcih s strani staršev, ki opravljajo kmetijsko dejavnost,
- uspešno izpogajane spremembe Zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju v korist kmetov,
- opozarjanje na težave z odkupom in ceno pšenice,
- opozarjanje na težave v govedoreji in prašičereji,
- podpora oddaji mleka v slovenske mlekarne,
- zbornica je postala Priznana rejska organizacija (PRO) v govedoreji in prašičereji,
- sprejet dogovor med rejskimi organizacijami v govedoreji,
- vložitev PEFC sheme v proces potrjevanja,
- KGZS si prizadeva za večje izkoriščanje biomase v energetske namene,
- uspešni tožbeni zahtevki za priznanje izobraževanj SKOP 2006,
- organizacija srečanja kmetov treh dežel v Naklem.

2008–2012

Predsednik v tem obdobju:

Ciril Smrkolj

- nasprotovanje KGZS pavšalni obdavčitvi

subvencij 2009,

- podpora ukinitvi obvezne prahe,
- KGZS v okviru predsedovanja Slovenije EU v okviru prireditve Podeželje v mestu gosti kmetijske ministre EU,
- prva nasprotovanja KGZS predlogu Zakona o davku na nepremičnine,
- sprememba Zakona o trošarinah – 40-odstotno povečanje priznane trošarine za gorivo v kmetijstvu,
- znižanje katastrskega dohodka za 36 odstotkov,
- obnova postopka odmere dohodnine 2008 (nezakonito obdavčena OMD plačila),
- preprečitev dviga trošarine za vina,
- pobuda za uvedbo in koordinacija dela sheme šolskega sadja,
- uspešen protest proti predlogu Zakona o dohodnini (KGZS, Zveza kmetov Slovenije, Zveza slovenske podeželske mladine, Sindikat kmetov Slovenije),
- nasprotovanje poskusnemu izračunu nepremičnin GURS,
- uspešno nasprotovanje Zakonu o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno,
- opozorila o položaju kmetov na vodovarstvenih območjih,
- nasprotovanje spremembi Zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju (bistveno povečan prispevek za zavarovanje kmetov),
- zahteve za nižjo zakupnino pri Skladu kmetijskih zemljišč in gozdov RS,
- pomoč kmetom po neurjih s točo in močnim vetrom,
- protest KGZS zaradi neurejenih odškodnin za škodo po volku,
- protest proti zniževanju cen mleka v EU,
- sodelovanje v projektu Očistimo Slovenijo v enem dnevu,
- dogovor o možnosti pridobivanja delovnih dovoljenj za delo tujcev v kmetijstvu,
- vzpostavitev spletne strani Kupujmo domače,
- sodelovanje KGZS na srečanju evropskih kmetijskih zbornic v Bruslju,
- opozorila KGZS zaradi prepovedi uporabe določenih fitofarmaceutskih sredstev,
- konstitutivna seja odbora za spremljanje Kodeksa dobrih poslovnih praks med deležniki v agroživilski verigi (predsednik: Ciril Smrkolj),
- okrogla miza Skupna kmetijska politika od leta 2014 do leta 2020 (KGZS, Zveza kmetov Slovenije, Zveza slovenske podeželske mladine, Sindikat kmetov Slovenije).

2012–

Predsednik v tem obdobju:
Cvetko Zupančič

- sodelovanje pri pripravi in oblikovanju PRP 2014–2020,
- KGZS je v okviru 50-letnice skupne kmetijske politike izvajala promocijski projekt SKP – kakovost varnost, blaginja, razvoj,
- sprememba zakona za pravičnejši izračun KD,
- nove obdavčitve za kmetijstvo: nasprotovanje KGZS predlogu Zakona o davku na nepremičnine, nasprotovanje obveznemu vodenju knjigovodstva,
- sodelovanje pri izvajanju aktivnosti iz Zakona o promociji kmetijskih in živilskih proizvodov, zavzemanje za pravičnejša razmerja v verigi preskrbe s hrano,
- pobude za spremembo Zakona o kmetijskih zemljiščih, Zakona o vodah, Zakona o agrarnih skupnostih,
- KGZS je izvajala projekt Kmetijstvo je zakon,
- priprava izhodišč za povsem nov Zakon o gozdovih,
- pripombe in predlogi na Uredbo o dopolnilnih dejavnostih,
- predlog 13 uresničljivih in za napredek kmetijstva ter podeželja nujnih ukrepov,
- naravne nesreče: žledolom, pozebe, poplave, plazovi, toča – pomoč pri odpravi posledic in predlogi pri pripravi zakonodaje,
- problematika kmetovanja na VVO,
- na kmetijsko-živilskem sejmu AGRA v Gornji Radgoni deležniki v zelenjavni verigi podpisali dogovor o sodelovanju in krepitvi partnerstva v zelenjavni verigi,
- deset let vseslovenskega srečanja kmetov na Ponikvi in Slomu,
- pomoč kmetijam, ki so vstopile v obvezno vodenje računovodstva na kmetiji,
- posvet na temo zavarovanja v kmetijstvu,
- pričetek aktivnosti na področju socialnega podjetništva,
- protest proti znižanju finančnih sredstev za javne službe pri KGZS,
- sodelovanje na kongresu evropskih kmetov v Budimpešti,
- zbornici kot regijski predstavnici za regijo Slovenija podeljen certifikat za trajnostno gospodarjenje z gozdovi,
- organizacija predstavitev kmetij v okviru dogodkov ob Tednu Evrope,
- pobuda volivcem za spremembo Zakona o dohodnini in za spremembo Zakona o Skladu kmetijskih zemljišč in gozdov Republike Slovenije.

služek ter izboljšanje kakovosti življenja na podeželju. S stalnim opozarjanjem na širši pomen kmetijstva, ki ga ima to v družbi, z vplivanjem na vsebino

strateških, programskih dokumentov in predpisov, ki postavljajo pogoje dela in učinkovito organiziranostjo strokovnih služb kot podpora tem ciljem v izvedbe-

nem delu, ima vsak posameznik, ki deluje v zborničnem sistemu, jasno in odgovorno nalogo.

Zbornica bo tudi v prihodnje ostala ključni akter pri usmerja-

nju razvojnih politik, promociji kmetijstva in podeželja in dvigu ravni znanja kot ključnemu pogoju za splošen napredek.

Velika raznolikost v pogojih

kmetovanja, ekonomskem pomenu za posameznega člana, dolgoročnih usmeritvah, stanja razvitosti in socialnem statusu posamezne kmetije predstavlja za zbornico poseben izziv. Zaradi raznolikosti interesov in mnenj o tem, kakšni so pravi razvojni modeli, organiziranost zbornice z močno razvejanimi strokovnimi odbori in skupinami, kjer se soočajo različni interesi in strokovni pogledi, omogoča, da so rešitve kar najbolj demokratično zajete ter strokovno in celovito obravnavane. Žal pa pogosto niso dovolj upošteevane v procesu političnega odloča-

nja države, saj mnogokrat parcialni interesi posameznih interesnih skupin prevladajo.

Proaktiven pristop, priprava predlogov rešitev v obliki predpisov, strateških usmeritev in organiziranja morajo biti v prihodnjem obdobju še bolj izraziti in poudarjeni.

GLAVNI IZZIVI

Prenos znanja kot ključnega dejavnika razvoja bo še naprej temelj delovanja strokovnih služb, s posebnim poudarkom na mladih prevzemnikih kmetij kot ključnimi nosilci nadaljnega razvoja. Krepitev razvoja dopol-

nilnih dejavnosti kot ene od pomembnih priložnosti za zagotavljanje novih delovnih mest in promocija slovenske pridelave bo ena najpomembnejših usmeritev pri delovanju sistema.

Poslovno povezovanje ostaja tudi v prihodnjem obdobju ključni razvojni cilj, zato mora zbornica nuditi zadržnemu sistemu ustrezno strokovno in sistemsko podporo.

Poseben izziv prinašajo podnebne spremembe in nujnost prilagajanja kmetijske pridelave z uvajanjem novih tehnologij in alternativnih poljščin, ob tem pa seveda nujno varovanje

okolja in naravnih virov. V gozdarstvu bo treba poiskati rešitev, kako okrepiti vlogo zborničnih strokovnih služb pri izboljšanju ekonomske učinkovitosti gospodarjenja z gozdovi.

Dejstvo je, da se je zbornični sistem z organi, ki izhajajo iz članstva, in s strokovnimi službami znotraj sistema oblikoval v nenadomestljiv sistem v kmetijstvu. Prihodnost nam mora pomeniti izziv, kako sistem še izboljšati in ga prilagoditi novim izzivom ne le kmetijstva, ampak vsega človeštva.

»ZBORNICNI URAD

Dan zbornice

Sredi maja smo obeležili petnajst let sledi, ki jih je v kmetijstvu pustila Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije.

V torek, 12. maja je na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije slavno obeležila petnajst let svojega delovanja. Na slovesnosti so številni pomembni gostje lahko na kratko obudili spomine na pomembne dneve pred ustanovitvijo zbornice in po ustanovitvi. Začetki niso bili lahki, saj si je morala zbornica kot popolnoma nova organizacija izboriti svoje mesto v družbi. Poleg začetnih organizacijskih težav so bila prva leta zaznamovana tudi z nerednim plačevanjem delovanja javnih služb. Odnos med državo in zbornico se je kasneje le uredil in vzpostavil se je partnerski odnos. Tako je država z ustanovitvijo zbornice dobila pomembnega partnerja, ki na enem mestu zbere tako stališča uporabnikov – članov kot stroke, ki deluje v okviru KGZS.

Skozi vsebino posameznih točk na prireditvi je prevlado-

Dvorana Povodni mož na Gospodarskem razstavišču je bila nabito polna.

vala misel, da kmetijstvo potrebuje močno reprezentativno organizacijo in da je zbornica v tem desetletju in pol uspela postati ustanova z zreliimi mislimi, široko paleto znanj in izku-

šenj. Kot je v svojem nagovoru dejal predsednik KGZS **Cvetko Zupančič**, se lahko s ponosom ozremo na minulih petnajst let, čeprav prevečkrat pozabimo, da je nekaj zelo težko zgraditi, zelo

preprosto pa zrušiti. »Slovensko kmetijstvo je z zbornico dobilo močnega in enotnega zastopnika interesov, zato se bomo trudili, da to ohranimo.«

TEMA MESECA

Predsednik KGZS Cvetko Zupančič je opozoril na pomen in vlogo zbornice v družbi.

Za glasbeno popestritev je s predstavitvijo narodnih pesmi poskrbela Nuška Drašček.

Z mladostno razigranostjo in lastnimi skladbami se je predstavila skupina Marcela IN.

Častni govornik je bil minister za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano mag. Dejan Židan.

Za svojevrstno presenečenje je poskrbel predsednik KGZS Cvetko Zupančič, ki je gostom zaigral na harmoniko.

Po prireditvi je bil čas za prijetno druženje in klepet. Na sliki predsednica Odbora za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano v Državnem zboru Iva Dimić in vodja sektorja za kmetijstvo in gozdarstvo na KGZS Anton Jagodič.

» ROBERT PEKLJAJ
» FOTO: ŽARE MODIČ

Spremenimo zakone v korist slovenskega kmeta!

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije (KGZS) je v Državni zbor vložila zbrane podpise za podporo sprememb zakonov o dohodnini in o skladu kmetijskih zemljišč in gozdov.

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije (KGZS) je 27. maja v državni zbor vložila pobudi skupaj s podpisi podpore za spremembo Zakona o dohodnini in Zakona o Skladu kmetijskih zemljišč in gozdov. Poslanci Državnega zbora bodo tako lahko kmalu obravnavali obe pobudi in sprejeli predlagane spremembe zakonov. KGZS je s pomočjo svojih članov in drugih volivcev naredila prvi korak k sprejemanju kmetijstvu bolj prijazne zakonodaje in v korist slovenskega kmeta.

Predsednik KGZS Cvetko Zupančič je s sodelavci prinesel v Državni zbor RS podpise podpore za spremembo zakonov o dohodnini in o skladu kmetijskih zemljišč ter gozdov.

ZAKAJ SPREMENITI ZAKON O DOHODNINI?

Že pri sprejemanju zakona o dohodnini leta 2007 je Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije opozarjala na težave in stroške, ki jih bo prinesla uvedba obveznega knjigovodstva ob tako nizkem vstopnem pragu v višini 7.500 evrov. Tudi kasneje, ko je bilo izvajanje teh členov zakona predstavljeno na začetek leta 2014, je KGZS ponovno opozarjala na to, a ni bilo posluha s strani predlagateljev zakona.

S 1. januarjem lani je tako moralo obvezno knjigovodstvo uvesti skoraj 1.300 kmetij. Za leto 2015 je obvestilo o preseženem pragu 7.500 evrov prejelo še 172 kmečkih gospodinjstev. Ker so se z letom 2014 začele v davčno osnovo všteti obdavčljive subvencije v celoti (prej le v 50-odstotnem deležu), bi s 1. januarjem 2016, ko bi bil prag

pomoč ob smrti, invalidnosti in nesposobnosti za delo, podpora zaradi slabšanja ekonomskih razmer v posameznih dejavnostih in druge. Vse našteje podpore vplivajo na izračun praga in s tem lahko tudi na obveznost vodenja računovodstva oziroma evidenc za davčne namene, čeprav dohodki po vsej verjetnosti že v naslednjem letu padejo pod predpisan prag.

Ker bo zaradi razširjenega obsega obdavčljivih prihodkov vsako leto več kmetij presegle prag 7.500 evrov in ker imajo zaradi tega kmetije vse več nepotrebnih stroškov, KGZS predlaga odpravo praga. S tem bi slovensko podeželje na leto prihranilo okoli pol milijona evrov.

KGZS prav tako predlaga, da se pri obdavčitvi neposre-

vljučijo tudi plačila za ekološko kmetovanje.

ZAKAJ SPREMENITI ZAKON O SKLADU KMETIJSKIH ZEMLJIŠČ IN GOZDOV?

Sklad kmetijskih zemljišč in gozdov (v nadaljevanju: sklad) upravlja in razpolaga s kme-

tijskimi zemljišči, kmetijami in gozdovi v lasti Republike Slovenije. Organ upravljanja sklada je svet sklada, kjer je sporna sestava sveta, saj najemniki nimajo svojega predstavnika v svetu in s tem prav nobenega vpliva na odločitve sklada.

Ena izmed poglobitnih nalog sklada je promet s kmetijskimi zemljišči in gozdovi, kar je zagotovo v širšem javnem interesu, ne le v interesu ustanovitelja sklada. Zato je primerna zastopanost najemnikov v organih upravljanja sklada velikega pomena.

Po predlogu zakona bo predstavnike uporabnikov predlagala KGZS, saj ta skladno z Zakonom o KGZS združuje večino lastnikov, zakupnikov in dejanskih uporabnikov kmetijskih zemljišč in gozdov v Sloveniji. Predlagana sprememba sestave sveta in način imenovanja predsednika sveta bi torej omogočala širšo zastopa-

KOMU KORISTIJO SPREMEMBE

Sprememba Zakona o dohodnini bi vplivala na približno 60.000 ljudi, to je na vse tiste, ki vlagajo zbirne vloge za neposredna plačila (tako imenovane subvencije).

V njihovem primeru bi se namreč zmanjšal obseg neposrednih plačil za obdavčitev s 100 na 70 odstotkov. Z ukinitvijo obveznega praga za vodenje računovodstva bi kmetje po grobih ocenah lahko prihranili okoli pol milijona evrov (500.000 evrov) na leto.

Sprememba Zakona o Skladu kmetijskih zemljišč in gozdov bi posredno vplivala na vse zakupnike sklada, katerih je približno 17.000; od teh je okoli 8.000 kmetov.

nost v svetu sklada in možnost soodločanja deležnikov, ki dejansko obdelujejo kmetijska zemljišča, gozdove in kmetije.

Druga predlagana sprememba se nanaša na sprejemanje podzakonskih aktov sklada, ki natančneje urejajo postopek prometa in zakupa kmetijskih zemljišč, gozdov in kmetij. Poleg ureditve v Zakonu o kmetijskih zemljiščih je sklad s sprejemom podzakonskih aktov oblikoval določeno zemljiško politiko, ki daje prednost finančnim zmožnostim in ne razvoju kmetijske dejavnosti. Tak primer je licitacija, ki se uporabi, če je treba izbrati med enakovrednimi prednostnimi upravičenci. Predlagana sprememba uvaja obvezno določi-

Na zborničnem uradu so vse prejete podpise podpore še enkrat preverili, razvrstili in pripravili za oddajo v Državni zbor.

tev vrstnega reda med enakovrednimi prednostnimi upravičenci. Glavno merilo ne bo več denar, temveč bo lahko vsak natančno poznal pravila, ki bodo omogočala tudi oceno

možnosti za pridobitev novih obdelovalnih površin.

Nadalje sprememba zakona določa še obvezno pridobitev soglasja vlade k podzakonskim predpisom, ki urejajo podro-

čja zakupa kmetijskih zemljišč, gozdov in kmetij. Tako bo sklad lahko izvajal le zemljiško politiko, ki bo skladna z namenom primarne zakonodaje in s temeljnimi cilji delovanja sklada.

USODA ZAKONOV V ROKAH POSLANCEV

KGZS upa, da bodo poslanci Državnega zbora prisluhnili volji volivcev in kmalu sprejeli predlagane spremembe zakonov. Čeprav so na KGZS zadovoljni s številom podpisov podpore, si želijo že v osnovi za kmetijstvo spodbudnejše in prijaznejše zakonodajno okolje ter da takšnih akcij ne bo treba pogosto ponavljati.

»ZBORNIČNI URAD

Q-flex®
animal identification

Kmetijsko gozdarski zavod Nova Gorica je sklenil sodelovanje z nemškim podjetjem **GEPE Geimuplast**

Ušesne znamke Q-flex sodijo med znamke višje kakovosti in jih uporabljajo številni rejci v svetu. Znale so po majhnem deležu izpada.

Cene in pogoji prodaje so Vam na voljo na:
spletnem portalu **VOLOS**,
Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano
ali na sedežu

Kmetijsko gozdarskega zavoda Nova Gorica
Telefon: 05/3351221
Mobilni: 041/957-980
Fax: 05/3351260
http naslov: www.kmetijskizavod-ng.si
E-naslov: damijana.cefarin@go.kgzs.si

Ušesne znamke so kompatibilne s kleščami, ki ste jih uporabljali do sedaj.

Že prvi popravki

Predlogi za prve spremembe Programa razvoja podeželja 2014–2020

Na podlagi evalvacije PRP 2014–2020, ki je potekala vzporedno s pripravo nacionalnih uredb, ki urejajo izvajanje ukrepov kmetijske politike in s ciljem, da bo program omogočal zasledovanje zastavljenih ciljev ter sočasno omogočal lažjo izvršljivost, se pripravljajo predlog sprememb PRP 2014–2020. Prva sprememba predloga PRP 2014–2020 vključuje tako splošne spremembe, ki se nanašajo na več ukrepov ali na splošna poglavja, kot tudi in predvsem spremembe, vezane na izvajanje posameznih ukrepov.

Ker se je v okviru kampanje za uveljavljanje zahtevkov za ukrepe kmetijske politike za leto 2015 izkazalo, da je zanimanje za vstop v določene operacije ukrepa Kmetijsko okoljskih podnebnih plačil (v nadaljevanju KOPOP) manjše od pričakovanega, je potrebno spremeniti pristop k oblikovanju teh operacij, da bi omogočili vstop v ukrep večjemu številu kmetijskih gospodarstev in tako dosegli boljše rezultate na področju varovanja okolja, biotske raznovrstnosti ter pri tem prispevali k zmanjševanju negativnih vplivov kmetijstva na podnebje.

TRAVINJE

Predlogi sprememb ukrepa KOPOP na področju travinja so podani za operacije Trajno travinje I, Gnojenje z nizkimi izpusti v tla, Planinsko pašo, Rejo domačih živali na območju pojavljanja velikih zveri, Posebne traviščne habitate, Traviščne habitate metuljev, Habitata ptic vlažnih ekstenzivnih trav-

nikov in Steljnice. V predlogu sprememb PRP so vključene tudi nove strokovno utemeljene operacije, kot so Računanje krmnih obrokov za krave molznice in pitance na podlagi analize krme ter Ohranjanje in oživljanje kraških pašnikov, v okviru katerih se predvideva pričakovani učinek in okoljski cilj.

Ob kampanji za uveljavljanje zahtevkov za ukrepe kmetijske politike se je izkazalo, da je zanimanje za vstop v določene operacije ukrepa Kmetijsko okoljskih podnebnih plačil manjši od pričakovanega, zato je treba spremeniti pristop k oblikovanju teh operacij.

S pomočjo analize kot osnove za pripravo predlogov sprememb na področju travinja se ugotavlja, da operacije ne dosegajo zastavljenih ciljev vključevanja. Razlogi za navedeno so: vstopni pogoj 1 ha, tehnološke ovire in mehko pogojevanje pri večjih površinah. Nadalje se ocenjuje, da mehko pogojevanje vpliva tudi na vključevanje v naravovarstvene operacije. Ravno tako ni dosleden datum košnje pri traviščnih habitatih. Občutljiv prostor, kot je Kras, ni zadostno naslovljen. Ustrezna

opredelitev v ukrepu Dobrobit živali pa je nujno potrebna tudi za področje govedoreje.

SADJARSTVO

Delovna skupina za sadjarstvo je predlagala vrsto sprememb: pri operaciji SAD se spremeni vrstni red nekaterih zahtev, obvezna zahteva SAD_EKGN

nih spremembah poiskali možnost za večjo sprejemljivost te operacije. S spremembo vrstnega reda zahtev bi se vstop v operacijo SAD omogočil večjemu številu sadjarjev. Na ta način bi se ta operacija izvajala na več površinah, kar bi pozitivno vplivalo na doseganje zastavljenih ciljev glede ohranjanja okolja.

Pogoji za izvajanje obvezne zahteve SAD_VABE se nadgradijo

Za racionalnejšo rabo insekticidov se poleg uporabe feromonskih vab ali lepljivih plošč omogoči tudi uporaba lovinskih posod ali prehranskih vab, s katerimi se spremlja številčnost in čas pojava škodljivcev kot merilo potrebnih ukrepov varstva nasadov.

V operacijo SAD se kot obvezna zahteva vključi zahteva SAD_EROZ

V Sloveniji so območja z visokim tveganjem glede erozije tal in se pojavljajo lokalno, močno pa so odvisna od reliefa, vegetacije, vrste tal, vrste rastline, načinov oskrbe tal in podnebnih značilnosti. V Sloveniji prevladuje predvsem vodna erozija, pojavljata pa se tudi vetrna in snežna.

Z obvezno zahtevo SAD_EROZ se sadjarje spodbuja k izvajanju ukrepov za zaščito tal pred erozijo, ne pa k obdelavi tal. Zato je bistveni namen te zahteve zmanjševanje erozije in zaščita tal v sadovnjakih z rastlinsko odejo preko celega leta. Zaradi predlagane spremembe je treba izdelati nov model-

ni izračun za določitev višine plačila.

Obstoječa obvezna zahteva SAD_EKGN postane izbirna zahteva

Kot izbirna zahteva se določi zahteva SAD_EKGN, ki se preimenuje v »SAD_EKGN: Gnojenje z gnojili, ki ne ogrožajo vodnih virov«. Ta zahteva se dopolni, tako da bi se za talno gnojenje poleg gnojil, ki so dovoljena v ekološki pridelavi v skladu s priložo I Uredbe 889/2008/ES, lahko uporabljala tudi organska gnojila in počasi delujoča mineralna gnojila.

Pogoji za izvajanje izbirne zahteve SAD_EKGN glede vključenosti površin se spremenijo

Za izbirno zahtevo SAD_EKGN se določi, da se lahko izvaja na delu površin intenzivnih sadovnjakov oziroma oljčnikov in ne na vseh površinah intenzivnih sadovnjakov oziroma oljčnikov, kot to velja sedaj.

Pogoji za izvajanje izbirne zahteve SAD_KONF se nadgradijo

S predlagano spremembo se obvezna zahteva SAD_KONF nadgradi tako, da se poleg feromonskih dispenzorjev lahko uporabljajo tudi vabe po sistemu »attract and kill« (metoda zastrupljenih vab), ki se uporabljajo pred začetkom ali na samem začetku pojava škodljivcev. Zahteva predstavlja uporabo alternativnih metod zatiranja škodljivcev, ki je okoljsko veliko bolj sprejemljiva kot sama uporaba fitofarmaceutskih sredstev.

Pogoji za izvajanje izbirne zahteve SAD_MEHZ se nadgradijo

V okviru dosedanje izbirne zahteve SAD_MEHZ je pre-

povedana uporaba herbicidov. Mehansko zatiranje plevelov se izvaja samo v obdelovalnem pasu pod drevesi. S predlagano spremembo se prepove uporaba herbicidov v medvrstnem prostoru. V obdelovalnem pasu pod drevesi pa se poleg obveznega mehanskega zatiranja plevelov dovoli tudi omejena uporaba herbicidov, tako da se njihova poraba v primerjavi s konvencionalno rabo v inten-

Uredba prinaša novosti pri vodenju evidenc, obdobjih prepo-vede gnojenja, gnojenju s hlevskim gnojem ter gnojenju strmih zemljišč, pri zahtevah glede skladiščnih zmogljivosti in mejnih vrednostih vnosa dušika.

zivnih sadovnjakov in oljčnikih zmanjša za 50 odstotkov glede na navodila strokovnih inštitucij s področja varstva rastlin.

POLJEDELSTVO IN ZELENJADARSTVO

V okviru POZ je bilo predlaganih pet sprememb. Izvajanje zahtev v okviru operacije POZ se, z določenimi izjemami, omogoči tudi na najožjih vodo-varstvenih območjih (VVO I). V trenutno veljavnem predlogu KOPOP je namreč pri vseh zahtevah POZ določeno, da se ne morejo izvajati na VVO I. S predlagano spremembo se v okviru operacije POZ omogoči izvajanje tudi na VVO I za obvezni zahtevi petletni kolobar (POZ_KOL) in N-min analiza (POZ_NMIN) ter izbirne zahteve:

uporaba protiinsektnih mrež (POZ_FFSSM), uporaba zastirk in mehansko zatiranje plevelov (POZ_MEHZ) ter konzervirajoča obdelava tal (POZ_KONZ). Zahtev, ki se nanašajo na celoletno pokritost površin in gnojenje z organskimi gnojili z nizkimi izpusti v zrak na VVO I, ni mogoče izvajati v POZ, saj te zahteve predstavljajo standard, ki izhaja iz nacionalnih predpisov, ki urejajo VVO.

ske vode, zato je seznam aktivnih snovi lahko ožji in omejen le na tiste aktivne snovi, ki so najbolj problematične.

Za zahtevo POZ_FFSSV se spremeni obseg izvajanja tako, da se lahko izvaja le na delu nji-vskih površin in ne na vseh nji-vskih površinah, kot to velja sedaj.

VODNI VIRI

Pri operaciji VOD se predlagata dve spremembi. Za izvajanje obvezne zahteve uporaba FFS, ki so dovoljena na VVO I (VOD_FFSSV), se pripravi nov seznam aktivnih snovi, ki jih ni dovoljeno uporabljati, saj je obstoječi seznam v osnovi pripravljen za VVO I. Namen te izbirne zahteve je varovanje podzemne in površinske vode, zato je seznam aktivnih snovi lahko ožji in omejen le na tiste aktivne snovi, ki so najbolj problematične.

Za zahtevo VOD_FFSSV se spremeni obseg izvajanja tako, da se lahko izvaja le na delu nji-vskih površin in ne na vseh nji-vskih površinah znotraj NUV, kot to velja sedaj.

Evropska komisija na sestanku ni izrazila posebnih zadržkov do predlogov sprememb, da se omogoči izvajanje določenih zahtev v okviru operacije POZ tudi na VVO I, prav tako nima zadržkov pri uvedbi hitrih rastlinskih testov pri POZ_NMIN in agrokoprene pri POZ_FFSSM. Komisija je izrazila pomisleke glede možnosti učinkovite kontrole pri spremembi POZ_FFSSV kot tudi glede ožanja seznama dovoljenih aktivnih snovi.

» VOJKO BIZJAK,
» DR. DUŠICA MAJER,
» ALBERTA ZORKO

Bo zaradi blagajn manj kmetij?

Uvedba davčnih blagajn bi lahko ogrozila številne dejavnosti na kmetijah.

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije (KGZS) se ne strinja s predlogom Zakona o davčnem potrjevanju računov, saj meni, da bi njegovo izvajanje lahko ogrozilo marsikatero kmetijsko in dopolnilne dejavnosti na kmetijah, ki se izvajajo v manjšem obsegu. Posledično bi to lahko pomenilo tudi opuščanje kmetovanja.

PRIPOMBE ŽE OD SAMEGA ZAČETKA

Predlog Zakona o davčnem potrjevanju računov, ki ga je maja sprejela vlada, za KGZS ni sprejemljiv. Že od samega začetka, ko je marca 2015 ministrstvo za finance predstavilo prvi predlog zakona vabljenim zbornicam, se KGZS ni strinjala z mnogimi predlogi. Zato smo v okviru zbornične koordinacije (pet zbornic, med njimi tudi KGZS) pripravili številne pripombe in predloge ter jih v začetku aprila posredovali na ministrstvo za finance.

Osnetek zakona so obravnavali tudi organi KGZS in na pobudo Sveta KGZS so bile na ministrstvo za finance posredovane še dodatne pripombe, ki se nanašajo na posebnosti opravljanja kmetijske, gozdarske in dopolnilnih dejavnosti na kmetijah.

Prepričani smo, da bi uvedba obvezne uporabe elektronske naprave za izdajo računov, ki omogoča elektronsko podpisovanje podatkov o računu in elektronsko povezavo za izmenjavo podatkov z davčnim organom, nesorazmerno administrativno in finančno obremenila določene kmetijske, goz-

KGZS predlaga, da davčnih blagajn ne bi imele tiste kmetije, katerih letni promet ne presega šest povprečnih neto plač, kar naj bi bila višina praga revščine.

darske in dopolnilne dejavnosti na kmetijah, ki se praviloma opravljajo v manjšem obsegu. Predvsem bi obveznost uporabe omenjenih elektronskih naprav zavirala nadaljnji razvoj dopolnilnih dejavnosti. Vemo, da je za kmetije značilno, da se za podjetniške dejavnosti odločajo postopoma in z dolgoročnim ciljem zagotavljanja novih delovnih mest. Tudi kmetijske in gozdarske dejavnosti se na kmetijah praviloma opravljajo v manjšem obsegu. Predlagali smo, da se opravljanje teh dejavnosti do določenega obsega letnega prometa izvzame iz te obveznosti. Za te primere naj bi zadoščalo izdajanje računov iz vezane knjige računov.

IZJEMA ZA VSE DEJAVNOSTI

KGZS je razočarana nad tem, da ministrstvo za finance ni

prislunilo pobudi za ugodnejšo možnost izdajanja računov za dejavnosti na kmetijah, ki se opravljajo v manjših obsegih in pogosto na marginalnih območjih. Prepričani smo, da bi uvedba davčnih blagajn brez upoštevanja specifik opravljanja teh dejavnosti na kmetijah vodila k opuščanju kmetovanja in prenehanju opravljanja številnih dejavnosti, ki so sicer v strategijah razvoja obravnavane kot prednostne.

Iz navedenih razlogov smo na KGZS pripravili amandma k predlogu Zakona o davčnem potrjevanju računov, v katerem je predvidena izjema od obvezne uporabe elektronske naprave za izdajo računov do letnega prometa šestih povprečnih neto plač. Predlagana višina je določena kot višina dopustnega prometa pri izvajanju osebnega dopolnilnega dela in ne pre-

sega meje višine praga revščine. Predlagamo, da izjema velja prav za vse dejavnosti, ki imajo prihodek v tako skromnem obsegu, ne le za kmetijske, gozdarske in dopolnilne dejavnosti na kmetijah.

Zavezanci za izdajo računov z uporabo davčnih blagajn iz naslova osnovne kmetijske, osnovne gozdarske in drugih kmetijskih dejavnosti so nosilci kmečkih gospodinjstev, ki poslujejo z gotovino in davčne osnove ne ugotavljajo pavšalno na podlagi katastrskega dohodka, pač pa na podlagi dejanskih prihodkov in dejanskih ali normiranih odhodkov. Teh je v Sloveniji nekaj več kot 1.500. Največ od tega je obveznikov, ki so presegli 7.500 evrov dohodkov v povprečju dveh preteklih let. Čeprav vodijo računovodstvo, večinoma to niso velike kmetije. Večja skupina zavezancev za izdajo računov so kmetje, ki so v sistemu DDV (mnogi med njimi tudi v računovodstvu za dohodnino). Teh je po oceni okrog 3.700. Obveznost uporabe davčnih blagajn bi torej zajela sorazmerno veliko število kmetij, čeprav je obseg njihove pridelave skromen.

KGZS si bo v nadaljnji obravnavi predloga Zakona o davčnem potrjevanju računov prizadevala, da se omenjene nepravilnosti odpravijo in da se v zakonu predvidijo rešitve, ki bodo sprejemljive tudi za članke KGZS.

» NEVA PAJNTAR

Za varstvo voda

Nova Uredba o varstvu voda pred onesnaževanjem z nitrati iz kmetijskih virov

Spomladi je bila sprejeta nova Uredba o varstvu voda pred onesnaževanjem z nitrati iz kmetijskih virov (v nadaljevanju uredba). Določbe uredbe so že pričele veljati, razen za postopke, ki se izvajajo na podlagi predpisov, ki urejajo izvedbo ukrepov kmetijske politike, navzkrižne skladnosti, kmetijsko-okoljsko-podnebnih plačil in ekološkega kmetovanja. Za te postopke se začne uredba uporabljati s 1. januarjem 2016.

Uredba prinaša novosti pri vodenju evidenc, obdobjih prepovedi gnojenja, gnojenju s hlevskim gnojem ter gnojenju strmih zemljišč, pri zahtevah glede skladiščnih zmogljivosti in mejnih vrednostih vnosa dušika.

BELEŽENJA LETNEGA VNOSA DUŠIKA IZ ŽIVINSKIH GNOJIL

Na kmetijah, kjer letni vnos dušika iz živinskih gnojil presega 350 kg, hkrati pa letna obremenitev z živinskimi gnojili presega 140 kg N/ha kmetijskih zemljišč v uporabi, je treba letni vnos živinskih gnojil izračunati in zabeležiti prvič najpozneje šest mesecev po uveljavitvi te uredbe in nato vsako naslednje leto.

Na vseh ostalih kmetijah morajo letni vnos živinskih gnojil v in na tla izračunati in zabeležiti prvič najpozneje šest mesecev po uveljavitvi te uredbe in nato vsako peto leto.

IZPOLNJEVANJA OBRAZCEV V PRIMERU ODDAJE ŽIVINSKIH GNOJIL

Količina oddanih, prodanih ali na drug način odstranjenih živinskih gnojil mora biti izka-

Uredba prinaša tudi nekaj novosti pri gnojenju strmih zemljišč.

zana na obrazcu, ki je v prilogi uredbe, pri čemer mora biti obrazec izpolnjen vsakič na dan oddaje gnojila.

OBDOBJE PREPOVEDI GNOJENJA S TEKOČIMI ORGANSKIMI GNOJILI

Obdobje je podaljšano, saj je uporaba tekočih organskih gnojil na kmetijskih zemljiščih prepovedano od 15. novembra do 1. marca, razen kadar gre za pripravo zemljišč za setev jarih žit, trav in travno-deteljnih mešanic ali za spomladansko dognojevanje ozimim, ko je gnojenje s tekočimi organskimi gnojili prepovedano od 15. novembra do 15. februarja. Izjema so katastrske občine s submediteranskim podnebjem, kjer je na površinah z zeleno odejo prepovedano uporabljati tekoča organska gnojila od 15. decembra do 15. januarja, na površinah brez zelene odeje pa od 1. decembra do 15. februarja. Kadar gre za pripravo zemljišč za setev jarih žit, trav in travno-

deteljnih mešanic, pa je v teh občinah gnojenje površin brez zelene odeje prepovedano od 1. decembra do 1. februarja.

OBDOBJE PREPOVEDI GNOJENJA Z MINERALNIMI GNOJILI, KI VSEBUJEJO DUŠIK

Za mineralna gnojila, ki vsebujejo dušik, traja obdobje prepovedi od 15. oktobra do 1. marca, izjema je le gnojenje ozimim, pri katerih je obdobje prepovedi nekoliko krajše: od 1. decembra do 15. februarja. V katastrskih občinah s submediteranskim podnebjem je gnojenje z mineralnimi gnojili, ki vsebujejo dušik, na kmetijskih zemljiščih z zeleno odejo prepovedano od 15. decembra do 15. januarja, na kmetijskih zemljiščih brez zelene odeje pa od 1. decembra do 1. februarja. Vnos dušika v tla v obliki mineralnih gnojil v času od 1. septembra do začetka trajanja prepovedi ne sme nikjer presežati 40 kg N/ha.

GNOJENJE S HLEVSKIM GNOJEM

Gnojenje s hlevskim gnojem ni več prepovedano samo na njivah, ampak na vseh kmetijskih zemljiščih v obdobju od 1. decembra do 15. februarja. V katastrskih občinah s submediteranskim podnebjem je gnojenje s hlevskim gnojem na kmetijskih zemljiščih z zeleno odejo prepovedano od 15. decembra do 15. januarja, na kmetijskih zemljiščih brez zelene odeje pa od 1. decembra do 1. februarja.

GNOJENJE STRMIH ZEMLJIŠČ

Za razliko od prej veljavne uredbe, ko je bilo treba na strmih zemljiščih razdeliti na več obrokov le odmerke tekočih organskih gnojil, je treba zdaj na strmih zemljiščih, ki so nagnjena k površinskim vodam, v več delov razdeliti tako odmerke organskih kot mineralnih gnojil, ki vsebujejo dušik. Enkratni odmerek dušika ne sme preseči 80 kg/ha.

Na strmih zemljiščih je po novem treba poleg tega na vseh njivah, nagnjenih k površinskim vodam, ne glede na to, katere kmetijske rastline rastejo na njih, zagotoviti tudi enega izmed štirih dodatnih ukrepov: njiva mora biti razmejena s prečnimi ozelenjenimi pasovi ali med njivo in površinsko vodo mora biti najmanj 15 metrov širok pas zemljišča, porasel z zeleno odejo oziroma drugimi kmetijskimi rastlinami ali njiva mora biti obdelana prečno na strmino ali njiva mora biti čez zimo prekrita z zeleno odejo. Prej je takšna zahteva veljala, če so bile na kmetijskem zemljišču poljščine s počasnim spomladanskim razvojem (koruza, pesa).

SKLADIŠČNE ZMOGLJIVOSTI ZA ŽIVINSKA GNOJILA

V novi uredbi je posebej opredeljeno, da mora biti zagoto-

vljena najmanj šestina zmogljivosti skladišč za živinska gnojila, ki so določene v prilogi uredbe, tudi v primeru, ko kmetijsko gospodarstvo predela, proda ali kako drugače odstrani živinska gnojila. Na kmetijskih gospodarstvih, ki pasejo živali osem ali več mesecev, je treba za vsak mesec bivanja živali v hlevu zagotoviti četrtno zmogljivosti, ki so določene v prilogi uredbe. Na novo je opredeljeno tudi skladiščenje perutninskega gnoja z nastiljem.

V prilogi uredbe so pri letnih količinah dušika v živinskih gnojilih in potrebnih zmogljivostih skladišč dodane in natančneje opredeljene nekatere kategorije živali pri prašičih.

MEJNE VREDNOSTI VNOSA DUŠIKA V TLA

Posebno pozornost velja posvetiti spremembam mejnih vrednosti vnosa dušika v tla, ki so

za nekatere kmetijske rastline posebej opredeljene v prilogi uredbe. Nabor teh rastlin je v novi uredbi precej zožen. Mejne vrednosti pomenijo maksimalno količino dušika, ki ga pri določenem pridelku lahko vnesemo v tla ali na tla z mineralnimi ali organskimi gnojili ali z namakanjem v obdobju od priprave tal za setev do spravila pridelka oziroma v obdobju enega koledarskega leta pri trajnih nasadih in travnikih. Pri vseh navedenih kmetijskih rastlinah, razen pri vinski trti, kjer je mejna vrednost povišana za 10 kg, so mejne vrednosti precej znižane v primerjavi s staro uredbo, zato je potrebno biti pri odmerjanju dušika zelo pozoren.

Na novo so k mejnim vrednostim dodani tudi pridelki, za katere velja navedena mejna vrednost. Če pričakujemo manjši pridelek od navedenega,

je treba odmerke dušika zmanjšati, če pa pričakujemo večji pridelek od navedenega, se odmerki dušika lahko povečajo, vendar mora imeti v tem primeru kmetijsko gospodarstvo obvezno izdelan gnojilni načrt za gnojenje z dušikom, ki mora vsebovati izračun potreb kmetijske rastline po gnojenju z dušikom glede na večji pričakovani pridelek in načrt gnojenja z navedbo časa, količin ter vrst gnojil z dušikom.

Odločitev za prekoračenje mejnih vrednosti je tvegana, saj je težko oceniti pričakovan pridelek, še težje in strokovno neustrezno pa je vnaprej določiti čas, količino in vrsto gnojila. Uredba tudi ne daje rešitve, kako bo inšpektor ravnal v primeru, ko pričakovan pridelek ne bo dosežen.

»DR. DUŠICA MAJER

Mladi z ministrom o razpisih

Združene nevladne organizacije v kmetijstvu z mladimi kmeti na sestanku pri ministru

V okviru programa razvoja podeželja 2014–2020 je pripravljen tudi ukrep »Pomoč za zagon dejavnosti za mlade kmete«. Ukrep je po mnenju KGZS zelo dober, saj vzpodbuja mlade kmete pri prevzemu kmetijskega gospodarstva in jim pomaga pri investicijah na kmetiji ter ga zato močno podpiramo.

Ima pa novi ukrep v primerjavi s starim (112) iz obdobja 2007–2013 tudi eno bistveno razliko pri vstopnih pogojih. Mladi kmet namreč ne sme biti nosilec kmetijskega gospodarstva več kot 18 mesecev. Imamo kar nekaj mladih kmetov, ki so prevzeli nosilstvo na kmetij-

skem gospodarstvom iz različnih razlogov že pred časom in tako prekoračili mejo 18 mesecev. Sedaj jim prekoračitev meje 18 mesecev onemogoča kandidiranje na ukrep. Na omenjeno težavo smo na Kmetijsko gozdarski zbornici Slovenije ves čas priprave programa razvoja podeželja 2014–2020 opozarjali, vendar žal neuspešno.

Tako smo se pred časom povezale tri nevladne organizacije v kmetijstvu, in sicer Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije, Sindikat kmetov Slovenije in Zveza podeželske mladine Slovenije so se skupaj opredelile do problema, poiskali sku-

pino mladih kmetov z omenjeno težavo ter zaprosili MKGP za sestanek.

Na sestanku nas je sprejel minister mag. Dejan Židan s svojo ekipo. Predstavili smo mu težavo glede vstopnih pogojev na razpisu, nakar so mu mladi kmetje, ki prihajajo iz cele Slovenije, predstavili svojo težavo: ker so že pred časom postali nosilci kmetijskih gospodarstev, sedaj ne morejo kandidirati na razpis za pridobitev denarnih sredstev za investicije na kmetijah.

Na sestanku smo se pogovarjali o možnih dovoljenih rešitvah nastalega problema.

Imenovana bo tudi skupina, ki bo pomagala pri razrešitvi te težave, v kateri bodo imeli svojega predstavnika tudi mladi kmetje. Opozorili smo tudi na zaostrene pogoje mladih kmetov pri pridobitvi dodatnih plačil po hektarju in pri višji podpori mladim kmetom pri investicijskih razpisih.

Vse organizacije upamo na pozitiven razplet težave v dobrobit bodoče generacije mladih kmetov.

»JOŽE OČKO

Javna podpora za mlade na kmetiji

Predvidoma julija bo objavljen prvi razpis Pomoč za zagon dejavnosti za mlade kmete.

Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano načrtuje v juliju objavo razpisa Pomoč za zagon dejavnosti za mlade kmete. S finančnimi podporami za zagon in razvoj kmetij mladih kmetov v okviru ukrepa lahko olajšamo prva leta vzpostavljanja kmetije in s tem spodbudimo mlade, da se bodo odločali za nadaljevanje kmetovanja in zaposlitev v kmetijstvu. Z ukrepom lahko mladim kmetom omogočimo dvig usposobljenosti za opravljanje dejavnosti. Ukrep spodbuja hitrejšo strukturno prilagajanje v kmetijstvu in ohranjanje slovenskega podeželja.

Podpora se zagotovi v obliki nepovratne finančne pomoči, ki se izplača v dveh obrokih v obdobju največ treh let.

Znesek javne podpore znaša 45.000 evrov na upravičenca, ki se zaposli na kmetiji. Zaposlitev na kmetiji pomeni, da je mladi kmet pokojninsko-invalidsko in zdravstveno zavarovan iz kmetijske dejavnosti. Upravičenec mora biti ob oddaji vloge na javni razpis zapo-

slen oziroma se ob oddaji vloge zaveže, da se bo zaposlil v roku devetih mesecev od datuma odločbe o pravici do sredstev. V tem primeru se prvi obrok upravičencu izplača po preverjanju zaposlitve.

Za ostale upravičence, ki so zaposleni izven kmetijske dejavnosti, je znesek javne podpore 18.600 evrov.

Upravičenci do podpore so mladi kmetje, ki so na dan oddaje vloge stari od 18 do vključno 40 let in imajo ustrezno poklicno znanje in usposobljenost ter prvič vzpostavljajo kmetijo. Mladi kmet lahko začne z vzpostavitvijo kmetije največ 18 mesecev pred oddajo vloge na javni razpis.

Kot vzpostavitev se šteje, če je mladi kmet izpolnil naslednje korake:

1. postal lastnik kmetije, kar dokazuje s pravnomočnim sklepom o vpisu v Zemljiško knjigo,
2. se vpisal v Register kmetijskih gospodarstev kot nosilec kmetijskega gospodarstva na kmetiji,

3. vzpostavil knjigovodstvo za primarno kmetijsko proizvodnjo na svoje ime.

Ob oddaji vloge na javni razpis morata biti prva dva koraka vzpostavitve dokončana, medtem ko mora upravičenec vzpostaviti knjigovodstvo na svoje ime šele po tem, ko je vložil vlogo na javni razpis. Upravičenec mora knjigovodstvo na svoje ime vzpostaviti z začetkom novega koledarskega leta po prejeti odločbi o pravici do sredstev.

Pogoji za upravičenost:

- Vzpostavlja kmetijo, ki ima v upravljanju najmanj 6 ha primerljivih kmetijskih površin (PKP) in največ 80 ha PKP, pri čemer prevzame osnovna sredstva za kmetijsko dejavnost.
- Vzpostavlja kmetijo in ima v upravljanju manj kot 6 ha PKP, mora imeti v reji za ekvivalent najmanj 15 GVŽ in največ 160 GVŽ istovrstnih živali za vzrejo ali najmanj 60 in največ 200 čebeljih družin.

- Mora k vlogi na JR predložiti poslovni načrt za obdobje treh let, v katerem mora prikazati ekonomski razvoj kmetije in prispevek k horizontalnim ciljem.

- Upravičenec mora začeti z izvajanjem PN najkasneje v devetih mesecih od datuma odločbe o pravici do sredstev ter se zaposliti na svoji kmetiji, če to načrtuje in je prikazano v PN kot mejnik.

- Upravičenec ima ustrezno poklicno znanje in usposobljenost za opravljanje kmetijske ali s kmetijstvom povezane dejavnosti. Kot s kmetijstvom povezane dejavnosti se štejejo: živilsko-predelovalna, lesarska, veterinarska, naravovarstvena in gozdarska. Minimalni pogoj, ki se nanaša na pridobljeno poklicno znanje, je ali nižja poklicna kvalifikacija s področja kmetijstva ali s kmetijstvom povezanih dejavnosti in 3 leta delovnih izkušenj na KMG ali nižja poklicna kvalifikacija nekmetijske smeri, pridobljen certifikat nacionalne poklicne kvalifikacije najmanj IV. ravni zahtevnosti s področja kmetijstva ali s kmetijstvom povezane dejavnosti in 3 leta delovnih izkušenj na KMG. Usposobljenost se šteje kot pridobljena, če dokaže, da je izkušnje iz kmetijske dejavnosti ali s kmetijstvom povezane dejavnosti pridobil najmanj 3 leta pred oddajo vloge na javni razpis.

Za dodatne informacije o razpisu se lahko obrnete na nosilce ukrepa za zagon dejavnosti za mlade kmete na kmetijsko-gozdarskih zavodih, ki delujejo v okviru Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije.

KGZS	Jože Očko	01 513 66 96	joze.ocko@kgzs.si
KGZ Celje	Polona Starc	03 490 75 88	polona.starc@ce.kgzs.si
KGZ Kranj	Ana Demšar Benedičič	04 280 46 34	ana.demsar-benedicic@kr.kgzs.si
KGZ Ljubljana	Sonja Zidar Urbanija	01 899 50 14	sonja.zurbanija@lj.kgzs.si
KGZ Maribor	Simona Hauptman	02 228 49 12	simona.hauptman@kmetijski-zavod.si
KGZ Murska Sobota	Slavko Petovar	02 539 14 42	slavko.petovar@gov.si
KGZ Nova Gorica	Michaela Vidič	05 335 12 12	michaela.vidic@go.kgzs.si
KGZ Novo mesto	mag. Zdenka Kramar	07 373 05 74	zdenka.kramar@gov.si
KGZ Ptuj	Felicita Domiter	02 749 36 39	felicita.domiter@kgz-ptuj.si

» JOŽE OČKO

S kmetije v šolske kuhinje

Kmetje imajo več različnih možnosti, da s svojimi proizvodi pridejo v vrtce, šole in druge zavode. Nekatere sklope živil (do 20 odstotkov, v vrednosti, ki ne presega 80.000 evrov) lahko zavodi iz javnih naročil izločijo in jih neposredno naročijo pri lokalnih ponudnikih, vendar morajo biti z njihovo ponudbo dobro seznanjeni.

Projekt Z roko v roki do kakovostnih obrokov, ki ga vodi Regionalna razvojna agencija Zeleni kras (RRA Zeleni kras), je pokazal, da si tako vrtci in šole na eni strani kot tudi lokalni ponudniki na drugi želijo boljšega sodelovanja. Vodja projekta Dragica Bratanič pojasnjuje, da večina šol in vrtcev v Primorsko-notranjski regiji nove zakonodajne možnosti sodelovanja lahko prvič koristi prav zdaj, ko pripravljajo nove dvo- do štiriletne razpise. Šole med drugim zanima ponudba sadja in zelenjave, mleka in mlečnih izdelkov, kruha, medu, jajc in ekoloških živil nasploh.

VEČ POTI V ŠOLE

Poti do povečanja deleža lokalnih živil v prehrani otrok je več, še razlaga svetovalka. Zavodi lahko pri lokalnih ponudnikih živila naročajo s pomočjo že omenjenih izločenih sklopov, poleg tega pa še v okviru razširjene Sheme šolskega sadja in zelenjave ter ekoloških živil. Cena tako ni več glavno merilo, kot se pogosto zgodi pri razpisih, ampak v ospredje lahko pride kakovost. Lokalna živila imajo tu prednost zaradi večje hranilne vrednosti, ki se ne izgublja s potjo, in prav tako ne potrebujejo posebne kemične obdelave, da bi pot prenesla.

Ker sama javna naročila pogosto pripravljajo zunanji pravni in ne prehranski strokovnjaki, merila v njih lokalnim ponudnikom do sedaj niso (bila) vedno naklonjena. Z novimi

zakonodajnimi možnostmi so vrata lokalnim ponudnikom vendarle bolj odprta.

Primer uspešnega javnega naročila sta šolam in vrtcem v Primorsko-notranjski regiji predstavili predstavnici javnega zavoda Kranjski vrtci. Z njim so uspeli pridobiti 69 odstotkov živil predelanih ali pridelanih v Sloveniji oziroma 33 odstotkov živil pridelanih in predelanih v Sloveniji ter 11,3 odstotka ekoloških živil.

Za uspešno sodelovanje morajo zavodi pred pripravo razpisa temeljito raziskati trg, da pridobijo informacije o tem, katere sklope lahko izločijo iz javnega naročila. V praksi se izkaže, da tega pogosto ne uspejo storiti, zato je toliko bolj pomembno, da se jim po drugi strani lokalni ponudniki predstavijo tudi sami.

KAJ MORA IZPOLNJEVATI KMET

V sklopu projekta Z roko v roki do kakovostnih obrokov, ki ga fi-

nančno podpira Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, so zavodi in lokalne ponudnike Primorsko-notranjske regije nekoliko približali prav na RRA Zeleni kras. Ponudbo so zbrali na enem mestu in jo posredovali zavodom. Za zdaj se je vanjo vključilo trideset ponudnikov z več kot sto različnimi živili, vendar jo bodo v prihodnosti še dopolnjevali.

Na sestanku vseh tistih, ki bi svoje izdelke radi dobavljali šolam, so jim pojasnili tudi, kakšne zakonske zahteve morajo pri tem izpolnjevati. Te še posebno za ponudnike primarnih živil iz neposredne pridelave niso velike. Mag. Zdenka Žakelj, svetovalka na RRA Zeleni kras, razlaga, da mora biti kmetija aktivna, torej mora imeti svojo MID številko (pridobi jo na upravnih enotah), registrirati se mora kot nosilec živilske dejavnosti (lahko ob oddaji vloge za subvencijo ali kadarkoli med letom). Če gre za rastlinsko pridelavo, mora biti iz vloge razvidno še, da ima

kmet zanjo ustrezne površine. Kar je še potrebno, je upoštevanje dobre higienske prakse oziroma skrb za čistočo in neoprečnost živil.

V primeru predelave živil so zahteve nekoliko večje. Poleg registracije živilskega obrata so potrebni še registracija dejavnosti, urejeni prostori, kjer dejavnost poteka, ter HACCP oziroma smernice lastne kontrole.

Izdaja e-računa, ki je v primeru poslovanja z javnim sektorjem obvezna, je enostavna in jo je mogoče brezplačno izvesti prek UJP portala.

PREMAGOVANJE OVIR

Na RRA Zeleni kras se zavedajo, da ovire obstajajo tako na strani javnih zavodov kot na strani lokalnih ponudnikov in da se le-teh ne da odpraviti preko noči. Na strani lokalnih ponudnikov povzročajo ovire tudi njihova nepovezanost. Na RRA Zeleni kras jim želijo pomagati, vendar poudarjajo, da bodo morali dejavnejšo vlogo pri povezovanju odigrati predvsem ponudniki sami, ki so že pokazali zanimanje in snujejo prve obrisi možnega povezovanja.

Polletni projekt Z roko v roki do kakovostnih obrokov, ki se končuje prav junija, je z izmenjavo informacij in medsebojnim prepoznavanjem nekoliko omilil obstoječe ovire, a dela bo še veliko, ugotavljajo na RRA Zeleni kras, zato bodo na tem področju delovali tudi v prihodnje.

»URŠA BLEJC

Nega gozdov je v rokah lastnikov

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije je ob tednu gozdov pozvala na odgovornost družbe in lastnikov gozdov do skrbnega gospodarjenja z gozdovi.

V slovenskih gozdovih priraste letno okoli štiri kubične metre lesa na prebivalca. Ob primeren trajnostnem gospodarjenju slovenski gozdovi omogočajo, da bi lahko vsi Slovenci živeli v lesenih hišah z masivnim pohištvom in se hkrati ogrevali z domačo lesno biomaso. Primerna izraba gozdov bi lahko zagotovila več deset tisoč zelenih delovnih mest in preprečila denarni odliv zaradi uvoza fosilnih goriv. Vsaka redna ali izredna sečnja, kot je zaradi

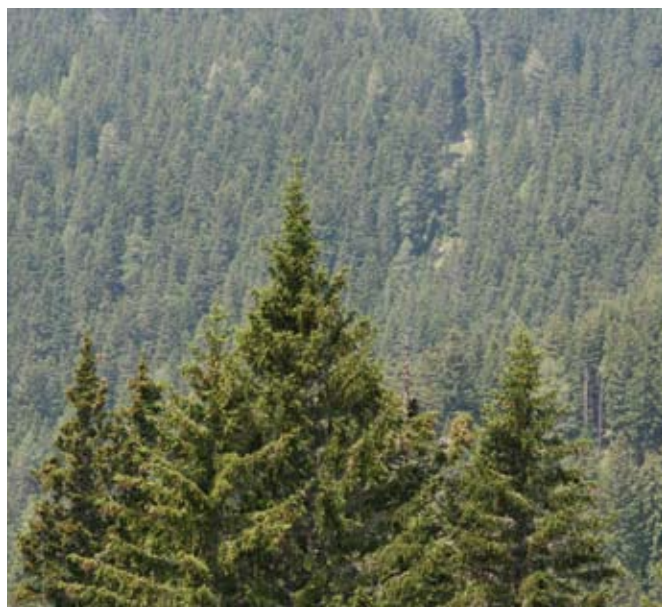
darjenja, ki ga zahtevajo mednarodni trgi, predstavlja tudi mednarodno priznan in v svetu najbolj razširjen certifikat PEFC za trajnostno upravljanje z gozdovi. Slovenski lastniki gozdov ga lahko pridobijo brez večjih sprememb gospodarjenja z gozdom. KGZS je kot regijski predstavnik v Sloveniji v letu 2013 dobila certifikat PEFC za trajnostno gospodarjenje z gozdovi, ki v tem trenutku pokriva 694 lastnikov gozdov oziroma 27.200 hektarov gozdov.

vitejše gospodarjenje z gozdom. Pri pripravi Zakona o gospodarjenju z gozdovi v lasti države je KGZS zahtevala, da se tem kmetov, večšim gozdarskih opravil v gorskih in hribovskih področjih, omogoči dodatno delo v državnih gozdovih, kar je zelo pomembno za ohranitev teh kmetij.

V Zakonu o gozdovih zelo bodejo v oči administrativne zahteve po prevoznih in vodenju evidenc ter pridobitve odločbe upravnega organa za

izvedbo vsakega opravila v gozdu, tudi negovalnih in varstvenih del. Z odpravo administrativnih ovir bi poleg očitnega varčevanja pridobili tudi večjo možnost samoiniciativnega izvajanja nege za skrbne lastnike gozdov. Tako privarčevana sredstva in čas bi lahko prenesli na boljšo izvedbo potrebnih negovalnih ukrepov, ki so pomembni tudi za zagotavljanje neproizvodnih funkcij gozda.

» MIHAEL KOPRIVNIKAR

lanskoletnega žledoloma, zahteva od lastnikov in družbe tudi dodatna vlaganja v gozdove za obnovo gozdov v obliki nege gozdov in pogozdovanj.

Slovenija ima dobro ohranjene gozdove, za kar se lahko zahvalimo tudi družinskim kmetijam, ki so skozi stoletja skrbno gospodarile z gozdom na načelih trajnosti. Potrditev ustreznega trajnostnega gospo-

Certificiran les in izdelki omogočajo trgovanje na zahtevnejših trgih in kandidiranje na zelenih javnih naročilih.

Seveda se mora tudi slovensko gozdarstvo stalno razvijati. In ker z gozdom gospodarijo lastniki gozdov, KGZS ugotavlja, da bi se moralo pri pripravi nove gozdarske zakonodaje v večji meri upoštevati lastnike gozdov za boljše in učinko-

Lažji pogoji za pridobitev NPK

NPK za gojitelja, sekača in traktorista lahko pridobite tudi brez končane osnovne šole.

Center Republike Slovenije za poklicno izobraževanje (CPI) je 25. maja 2015 objavil nov katalog strokovnih znanj in spretnosti za nacionalno poklicno kvalifikacijo (NPK). V katalogu je prišlo do spremembe vstopnih pogojev, ki jih mora izpolnjevati oseba, ki želi pridobiti poklicno kvalifikacijo za NPK **Gozdarski gojitelj, Gozdarski sekač in Gozdarski traktorist**.

Za pridobitev NPK kandidat sedaj potrebuje le zdravniško spričevalo o zmožnosti opravljanja teh del in mora biti starejši od 18 let. **Končana osnovna šola ni več vstopni pogoj.** Gre za predvidoma enoletno prehodno obdobje, saj se bo ob reviziji gozdarskih standardov, ki se je že začela, vstopni pogoj končana osnovna šola najverjetneje vrnil v obravnavane kataloge. Tako se lahko do nadaljnjega k opravljanju NPK prijavi tudi kandidat, ki nima končane osnovne šole. Za pridobitev izbrane NPK bo moral v postopku preverjanja NPK le dokazati, da ima znanja, ki so zapisana v izbranem katalogu. Kataloge si lahko ogledamo na spletni strani CPI (<http://www.cpi.si/poklicni-standardi.aspx>).

S certifikatom NPK lahko dokazujemo zmožnost za opravljanje posameznih faz gozdne proizvodnje, kot so gojenje gozdov, sečnja in traktorsko spravilo gozdnih lesnih sortimentov, oziroma izpolnjevanje minimalnih pogojev, ki jih morajo izpolnjevati registrirani izvajalci del v gozdovih.

» EGON REBEC

Sistemska napaka v škodo kmetov

KGZS proti povišanju prispevkov za socialna zavarovanja kmetov.

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije (KGZS) je v začetku junija na novinarski konferenci opozorila na nerazumno povišanje prispevkov za socialna zavarovanja, ki so posledica sistemske napake pri računanju osnov. Zato KGZS zahteva, da se način določitve dobička in posledično zavarovalne osnove v predpisih uredi tako, da bo odražal realne dohodke kmetij in ne dohodkov, nastalih na podlagi neuskkljenih predpisov.

V maju so kmetje, ki so vključeni v obvezni sistem vodenja knjigovodstva, pričeli do-

bivati položnice za plačilo prispevkov za socialna zavarovanja, ki so nesorazmerno visoki. Nekaterim kmetom so se prispevki povišali kar za sedemkrat, kar je posledica sistemske neurejenega načina ugotovitve davčne osnove za kmeta, ki vstopi v računovodstvo.

Novi Zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju ZPIZ-2 je prinesel tudi nov način določitve zavarovalne osnove za kmete. Zavarovalno osnovo za kmete, ki davčno osnovo ugotavljajo na podlagi dejanskih prihodkov in odhodkov, predstavljajo dobiček

in plačani prispevki za socialna zavarovanja.

Med drugim se v dobiček vštevajo tudi obdavčljive kmetijske subvencije. Zaradi predpisov se v dohodek kmetijskega gospodarstva ob vstopu v računovodstvo vštevajo tako izplačane kot tudi obračunane subvencije. Pri določitvi zavarovalne osnove za leto 2015 so se v dobiček kmečkega gospodarstva vštela tako neposredna plačila za leto 2013, ki so bila skladno s predpisi o kmetijstvu izplačana v letu 2014, kot tudi neposredna izplačila za leto 2014, za katera so kmetje v lanskem letu zgolj

oddali zahtevke, odločb in izplačil pa še niso prejeli.

Zavarovalna osnova se je na podlagi navedenega nerazumno povišala (po podatkih KGZS tudi do sedemkrat) in mnogi kmetje ne bodo zmogli plačevanja prispevkov za obvezna socialna zavarovanja. Tako ugotovljena zavarovalna osnova namreč ne predstavlja realnih dohodkov posameznih kmetij. Zato KGZS zahteva odpravo te sistemske napake in prilagoditev predpisov dejanskim razmeram.

» ZBORNIČNI URAD

**Naj bo čreda
velika ali
majhna-
vsaka žival je
dragocena**

S temeljnim zavarovanjem lahko zavarujete živali pred nevarnostjo pogina, usmrtnitve ali zakola zaradi:

- nezgode ali
- nezgode in bolezni

Zavarovalnica Triglav

Vse bo v redu.

triglav

www.triglav.si

Etologija prehrane koz

Sposobnost prilagoditve in preživetja koz je zelo velika, zato mora biti njihova reja nenehno pod nadzorom.

Obnašanje koz je svojevrstno. Njihova radovednost, iznajdljivost, domišljavost, spretnost v marsičem prekašajo našete lastnosti pri človeku. Zato je pomembno poudariti, da sangvini in koleriki ne marajo teh živali. Samo proučevanje njihovih prehranskih navad je precej zahtevno, saj se ne odzovejo vedno enako.

IZBIRČNE ŽE PO IMENU

Za koze je značilno, da so zelo izbirčne. Že samo latinsko ime *Capra domestica* opisuje to njihovo lastnost (*capra* – latinsko izbirčen). Krmo, ki so jo še včeraj zauživale v normalnih količinah, danes odklanjajo in je nočejo sprejeti. Pogosto je ta njihova lastnost upravičena, saj odklanjajo onesnaženo krmo ali mokro zeleno krmo.

Sama sistematika rastlin, ki jih koze zauživajo, je zelo težka, saj zauživajo cele rastline in pa posamezne dele rastlin. Zaradi izredne sposobnosti prebiranja lahko izberejo le tiste dele rastlin, ki jim gredo najbolj v slast. Presenečenja so velika. V preglednici 1 so prikazane travniške rastline.

Razen naštetih sistematsko razvrščenih travniških rastlin koze zauživajo še veliko več rastlin s travnikov. Težavo predstavlja razširjenost teh rastlin v travni ruši. Nekatere rastline so zelo redko zastopane ali so zelo majhne in drobne in jih je nemogoče živalim ponuditi v zadostnih količinah, da bi se nasitile. Človek je selekcioniral tiste vrste trav in detelj, ki so bile konkurenčne že v naravnem bi-

Preglednica 1. Zauživanje travniških rastlin pri kozah

Vrsta rastline	Do sitosti	Do delne sitosti	Le okušajo	Odklanjajo	Strupene rastline
Travniški lisičji rep (<i>Alopecurus pratensis</i>)	+	+			
Mačji rep (<i>Phleum pratense</i>)	+	+			
Trpežna ljulka (<i>Lolium perene</i>)	+				
Mnogocvetna ljulka (<i>Lolium multiflorum</i>)	+				
Visoka pahovka (<i>Arrhenaterum elatium</i>)	+	+			
Travniška latovka (<i>Poa pratensis</i>)	+	+			
Navadna latovka (<i>Poa trivialis</i>)	+	+			
Zlati ovsenec (<i>Trisetum flavescens</i>)		+			
Pokončna stoklasa (<i>Bromus erectus</i>)		+			
Mehka stoklasa (<i>Bromus mollis</i>)		+			
Dišeča boljka* (<i>Antoksantum odoratum</i>)			+		
Lucerna (<i>Medicago sativa</i>)	+	+			
Travniška črna detelja (<i>Trifolium pratense</i>)			+		
Bela detelja (<i>Trifolium repens</i>)			+	+	
Medena detelja (<i>Melilotus album</i>)		+	+		
Navadna medena detelja (<i>Melilotus officinalis</i>)		+	+		
Širokolistna kislica (<i>Rumex obtusifolium</i>)		+	+		
Navadna kislica* (<i>Rumex acetosella</i>)		+	+		
Navadni rman (<i>Achillea millefolium</i>)			+		

*Rastline, ki so v travni ruši zelo redke in jih ne moremo ponuditi v večjih količinah.

Preglednica 2. Zauživanje najbolj razširjenih zeli pri kozah

Vrsta zeli	Do sitosti	Do delne sitosti	Le okušajo	Odklanjajo	Strupene rastline
Navadni regrat (<i>Taraxacum officinale</i>)	+	+			
Velika žgoča kopriva (<i>Urtica dioica</i>)		+		+	
Mala žgoča kopriva (<i>Urtica urlus</i>)		+		+	
Veliki trpotec (<i>Plantago major</i>)		+			
Suličasti trpotec (<i>Plantago lanceolata</i>)		+			
Enoletna suholetnica (<i>Erigeron annuus</i>)		+	+		
Navadna kislica (<i>Rumex acetosa</i>)		+	+		
Navadni potrošnik (<i>Cichorium intybus</i>)	+	+			

otopu. Prednost so imeli visok pridelek, dobra vsebnost hranilnih snovi, čim boljša prebavljivost, večkratna letna raba in okusnost. Zato so nekatere vrste trav in detelj bolj primerne za njivsko pridelavo kot za travinje. Pri paši na visoki travi je

zelo pomembno, da začnejo pasti klase ali late trav. Ostale dele pogosto pohodijo in za njihovo prehrano več niso zanimivi. Zato moramo zelo paziti, da jih ne pasemo v previsoki travni ruši. Začetek paše naj bo na nizki, okrog 10 cm visoki trav-

ni ruši, koze naj v čredinki počakajo, da travna ruša zraste, in sproti pasejo. Detelj koze ne zauživajo rade, saj jih predvsem sveže napenjajo. Rade pa imajo lucerno v razvojni fazi cvetenja ali pa še kasneje.

Koze imajo rade zeli.

Predvsem cvetni brsti in cvetovi so najbolj priljubljeni, sledijo listi zeli. Pri pomanjkanju strukturnosti obroka ali pa iz radovednosti (pokajo) zauživajo olesenela stebela zeli. Nekatere zeli, npr. koprivo (*Urtica dioica*), občasno zauživajo svežo do delne sitosti, ovenelo pa zauživajo do sitosti.

Najraje zauživajo grmovje. Grmovje in podrast naravnost obožujejo. Pri paši na zaraščajočih površinah zauživajo večino rastlin grmičastega izvora. Robida in malinjak, ki ju govedo odklanja, sta za koze prava poslastica. Pri prosti paši z mo-

žnostjo neomejene izbire različnih vrst rastlin si koze sestavijo zelo pester obrok iz različnih vrst zelišč, grmovja in trav. Postavijo na zadnje noge, da dosežejo liste in poganjke grmovja in drevja. To obnašanje imenujemo bipedija.

Njivski pleveli, zrasli po strnišču ječmena, so bili dobra krma za koze. Prevladovali so: kostreba, sivozeleni muhvič, breskova dresen, ščavjestna dresen, navadna loboda, bela metlika in njivski slak. Prva dva odkosa so koze dobro sprejemale. Jesenski odkos v drugi dekadi septembra pa so začele odklanjati kot vso ostalo jesensko zeleno krmo. Zelena jesen-

Preglednica 3. Zauživanje grmovja pri kozah

Vrsta grmovja	Do sitosti	Do delne sitosti	Le okušajo	Odklanjajo	Strupene rastline
Akacija (<i>Robinia pseudacacia</i>)	+	+			
Črni trn (<i>Prunus spinosa</i>)	+	+			
Črni bezeg (<i>Sambucus nigra</i>)		+	+		
Črna jelša (<i>Alnus glutinosa</i>)			+	+	
Navadna breza (<i>Betula pendula</i>)		+		+	
Navadni brin (<i>Juniperus communis</i>)		+	+		
Navadni glog (<i>Crataegus laevigata</i>)		+	+		
Navadna krhlika (<i>Rhamnus frangula</i>)			+	+	
Bukev (<i>Fagus sylvatica</i>)	+	+			
Bela vrba (<i>Salix alba</i>)		+	+		
Šipek (<i>Rosa canina</i>)		+	+		
Robida (<i>Rubus fruticosus</i>)	+	+			
Malinjak (<i>Rubus idaeus</i>)	+	+			
Črni bor (<i>Pinus nigra</i>)		+	+		

Preglednica 4. Zauživanje njivskih plevelov pri kozah

Vrsta plevela	Do sitosti	Do delne sitosti	Le okušajo	Odklanjajo	Strupene rastline
Kostreba (<i>Echinochloa crus galli</i>)	+	+			
Sivozeleni muhvič (<i>Setaria glauca</i>)	+	+			
Divji oves (<i>Avena fatua</i>)	+	+			
Srakoprec (<i>Apera spica venti</i>)		+	+		
Plazeča pirnica (<i>Agropyrum repens</i>)	+	+		+	
Pesjak (<i>Cynodon dactylon</i>)		+	+		
Pasji rep (<i>Cynosurus cristatus</i>)		+	+		
Srakonja (<i>Digitalia sanguinalis</i>)		+	+	+	
Navadna loboda (<i>Atriplex patula</i>)	+	+			
Bela metlika (<i>Chenopodium album</i>)	+	+			
Njivski osat (<i>Cirsium arvense</i>)		+	+	+	
Njivski slak (<i>Convolvulus arvensis</i>)		+	+		
Navadno korenje (<i>Daucus carota</i>)		+	+		
Drobnocvetni rogovilček (<i>Galinsoga parviflora</i>)		+	+		
Breskova dresen (<i>Polygonum persicaria</i>)	+	+	+		
Ščavjestna dresen (<i>Polygonum lapathifolium</i>)		+	+		

ska krma brez strukturne vlažnosti jim ne prija. Od njivskih plevelov najraje zauživajo travnate plevelce.

NADZOROVANE SO KORISTNE

Koze zauživajo zelo veliko različnih vrst rastlin. Med vsemi rastlinojedimi živalmi verjetno največ (preko osemsto različnih rastlin). Njihova sposobnost prilagoditve in preži-

vetja je verjetno znotraj udolmačenih prežvekovalcev največja, saj so na njihovem jedilniku travniške, njivske, gozdne rastline ... Rade imajo liste in veje sadnih vrst, prav tako vse vrste vinske trte. Reja koze mora biti strogo nadzorovana. Pri nenadzorovani reji v gozdu, sadovnjaku ali vinogradu koze naredijo v zelo kratkem času neprecenljivo škodo. Na zaraščajočih površinah so prve, ki

pomagajo uničevati grmovje in podrast. Kasneje, ko se kakovost ruše izboljša, lahko na teh površinah pasemo ovce in krave dojilje. Razen tega, da nam pomagajo pri ponovnem usposabljanju zaraščenih površin nazaj v kmetijske (pašnike in travnike), imamo še gospodarsko korist.

» JANEZ LEBAR,
KGZS – Zavod Murska Sobota

Kontrola mlečnosti krav molznic

Kako si lahko pomagamo s podatki kontrole prireje mleka pri upravljanju kmetije.

V Sloveniji kot tudi na našem območju se je mlečna proizvodnja v zadnjem obdobju zelo razvijala. Kmetije se posodablajo, povečujejo in tehnologija proizvodnje se spreminja. Iz majhnih družinskih kmetij nastajajo velike družinske kmetije ali farme z več 10 ali 100 krav molznic. Hlevi so avtomatizirani in potrebujejo vedno manj delovne sile. Vendar brez nadzora človeka ne gre. Rejci zato potrebujejo vedno več podatkov za pomoč pri upravljanju kmetije. Napake v reji in prehrani krav povzročajo tako neupravičene stroške kot zmanjševanje mlečnosti krav. Neugodno vplivajo na sestavo mleka in povzročajo zdravstvene in plodnostne motnje pri kravah ter prevelik delež prezgodnjega izločanja krav iz reje. Ob tem nastajajo denarne izgube, ki omejujejo gospodarnost prireje mleka.

PREHRANA, PLODNOST IN ZDRAVJE

Podatki kontrole mlečnosti lahko zelo pomagajo pri uravnavanju prehrane, plodnosti in zdravstvenega stanja črede. Vsa tri področja so osnovnega pomena pri uspešnem menedžmentu na kmetiji. Le z rednim spremljanjem živali in podatkov kontrole bomo lahko pravočasno odkrivali napake v reji in jih odpravljali. Če ne ukrepamo pravočasno, lahko pride do resnih zdravstvenih težav, posredno pa do izločitve živali in povečanja stroškov.

Ob kontroli mlečnosti krav molznic kontrolor beleži podatke o izmerjeni količini mleka, vse dogodke pri posameznih kravah v obdobju med dvema

Tudi rejci lahko veliko pripomorete, da je kontrola mlečnosti natančna in verodostojna.

kontrolama ter odvzem vzorca namolzenega mleka za ugotavljanje vsebnosti. Ti podatki služijo za ugotavljanje parametrov plodnosti in izračunu mlečnosti pri posamezni kravi in kmetiji. Podatki analize vzorca uporabimo za ugotavljanje zdravstvenega stanja živali ali mlečne žleza ter uravnavanje krmnega obroka. Kontrolor mora vestno in natančno opravljati kontrolo, da so podatki uporabni za rejca. Natančno merjenje, beleženje količine mleka, učinkovito mešanje in jemanje vzorcev mleka je izredno pomembno za dobro opravljeno kontrolo in seveda uporabnost rezultatov kontrole. Tudi rejci lahko veliko pripomorete, da je kontrola natančna in verodostojna.

SPLETNI DOSTOP

Rejci tako imajo že nekaj dni po kontroli dostop preko spletne strani Kmetijskega inštituta Slovenije do mesečnega obračuna za svojo kmetijo (<http://www.govedo.si>). Z dostopom preko spletne strani govedo.si preverijo rezultate kontrole, obenem pa s klikom na sliki poiščejo tudi obrazložitev podatkov s slike. Z enostavnim klikom lahko pridemo do veliko uporabnih podatkov o svojih živalih, ki jih lahko uporabimo za uspešno delo. Rejci se po večini najprej pozanimajo o količini mleka, številu somatskih celic pri posameznih kravah in skupinskem vzorcu predvsem zaradi znižanja odkupne cene. Dostikrat pa pozabijo na vse ostale podatke,

ki so jim ponujeni. Odstopanja pri vsebnosti mleka in količina mleka pokažeta, da je nekaj narobe pri sestavi ali strukturi krmnega obroka. Dobra plodnost je izredno pomembna pri sami ekonomiki reje. Doba med dvema telitvama se je v zadnjih letih zelo povečala in v povprečju za leto 2013 znaša 421 dni. To je za 60 dni daljše od pričakovane. Tudi doba med osemenitvama je v nekaterih rejah nepričakovano daljša od zelene.

Zato si rejci le vzemite čas, da dobro pogledate vse podatke, kajti le z dobrim vodenjem si lahko izboljšamo prirejo, znižamo stroške in izboljšamo ekonomiko na kmetiji.

» MARKO MLAKAR,
KGZS – Zavod Novo mesto

Vlaganje v sončne panele kot alternativa vezanim vlogam

Kam začasno naložiti prihranke: zakaj ne v sončne panele? Naložba se obrestuje po fiksni 5 odstotni letni obrestni meri. Vložek nima časovne vezave: sončni paneli se lahko kadarkoli prodajo nazaj.

Sonce je vir, ki ga lahko uporabimo na primer za pridobivanje električne energije v sončnih elektrarnah. Njihova gradnja po novem pomeni tudi zanimivo in zanesljivo obliko varčevanja. Da bi izvedeli več o tej varčevalni funkciji sončnih elektrarn, smo se pogovarjali s Petrom Kokotom iz podjetja Moja elektrarna.

Vaše podjetje Moja elektrarna želi povečati kapaciteto sončnih elektrarn v Sloveniji in s tem pridobiti več okolju prijazne energije, po drugi strani pa prav vaš skrbno preiščeni projekt omogoča tudi osebno finančno varčevanje. Kako?

Dejansko gre za naložbo v sončne panele, iz katerih so sestavljene sončne elektrarne. Z minimalnim vložkom 600 evrov pravzaprav kupite en panel, lahko pa jih seveda kupite več. V podjetju Moja elektrarna zagotavljamo fiksen 5-odstotni letni donos. Sončne elektrarne oziroma paneli, ki so na voljo za takšen nakup, pa so bili postavljeni leta 2012 ali prej. Podjetje Moja elektrarna ima v lasti več delujočih sončnih elektrarn, od katerih so sončni paneli na razpolago.

Kako lahko s takim vlaganjem varčujemo?

Vlaganje v sončne module je zanimivo zlasti za tiste, ki ne marajo tveganih naložb, hkrati pa iščejo alternative za bančne depozite, kjer so obrestne mere zelo nizke. Vlagatelji lahko kupijo največ 50 modulov po ceni 600 evrov za vsakega. Naložba se obrestuje po fiksni 5-odstotni letni obrestni meri, prvo izplačilo obresti pa je eno leto po nakupu. Vlagatelj lahko kupljene module kadarkoli proda, pri tem mu Moja elektrarna izplača celoten znesek, ki je bil plačan ob nakupu, in pripadajoče obresti.

Katere ugodnosti prinaša naložba?

Udeležba v sončne panele po-

meni trajnosten in donosen vložek. Omenjena 5-odstotna fiksna obrestna mera je občutno višja od obrestne mere, ki jih banke nudijo za vezane vloge. Vlagatelju se ob sklenitvi pogodbe ni treba časovno vezati, kot rečeno 'svoje' sončne panele lahko kadarkoli odproda nazaj. Cena panela ostaja celotno obdobje njegovega delovanja nespremenjena – torej 600 evrov. Letne potrebe povprečnega go-

novljivih virov energije v Sloveniji.

Kaj se zgodi, če se sončni panel pokvari oziroma se zaradi tega ali onega razloga uniči?

V takem primeru brez dodanih stroškov vlagatelju dodelimo nov sončni panel.

Kako je naložba zavarovana? Kakšna je garancija?

Predvsem je tu jamstvo države, ki zagotavlja odkup proizvedene

ča celoten znesek, ki je bil plačan ob nakupu, in pripadajoče obresti. Če želite, da vam vložek vrnemo pred iztekom petletnega obdobja, vam bomo zaračunali administrativne stroške v višini 50 evrov na celoten vložek. Od šestega leta dalje vam administrativnih stroškov ne zaračunamo.

Kako je z davkom na obresti?

Če je udeleženelec fizična oseba, se mu obračuna dohodnina od dohodka iz kapitala v višini 25 odstotkov. Celotno administracijo in plačilo dohodnine prevzame v imenu udeleženca Moja elektrarna. Efektivna obrestna mera za fizične osebe je torej 3,75 odstotka. Če je udeleženelec fizična oseba, ki opravlja dejavnost, ali pravna oseba, tudi pri samem izplačilu obresti ni potrebna nobena obdavčitev na viru.

Če smo prav razumeli, je to zelo inovativen način varčevanja?

Model vlaganja v sončne elektrarne smo v Slovenijo prenesli iz Avstrije, kjer je nakup sončnih elektrarn s pomočjo udeležbe državljanov že zelo priljubljen. Razvila ga je skupina Unser Kraftwerk, katere del je tudi slovensko podjetje Moja elektrarna.

Kam se lahko obrnemo, da sklenemo pogodbo z vami, če denimo nimamo možnosti pristopa na spletno povezavo?

V stik z nami lahko stopite preko elektronske pošte info@mojaelektrarna.si, sončne module si lahko rezervirate tudi prek spleta na naslovu www.mojaelektrarna.si. Lahko pa nas pokličete tudi na telefonsko številko podjetja Moja elektrarna **059 102 858**.

Kaj morate vedeti, ko vlagate v sončne panele:

- en sončni panel stane 600 evrov,
- zajamčena fiksna letna obrestna mera znaša 5 odstotkov,
- vlagatelj lahko kupi največ 50 sončnih modulov,
- vlagatelj lahko kadarkoli proda sončne module podjetju Moja elektrarna.

spodinjstva po električni energiji pokrije že 15 sončnih panelov. Z nakupom sončnih panelov vlagatelji pomagajo povečati delež ob-

električne energije po vnaprej določeni fiksni ceni za obdobje 15 let. Tako se donos sončne elektrarne lahko zagotovi za celotno življenjsko obdobje elektrarne, ki je predvidoma okoli 40 let. Ob morebitni smrti lastnika panelov se pogodba seveda prenese na dediče.

Ali lahko sončne panele predčasno prodam?

Vložek v sončne panele lahko predčasno pridobite nazaj pri Moji elektrarni. Vlagatelj lahko kupljene module kadarkoli proda. Pri tem mu Moja elektrarna izpla-

Slovenski les s poslanstvom

Ali bo zaživel projekt Piterishome, ki ponuja možnost zaslužka slovenskim lastnikom gozdov?

Že dolga leta je eno glavnih vprašanj, kako izkoristiti veliko lesno bogastvo, ki ga imamo. Vseskozi se pritožujemo, da smo le vir surovin, ki ga (pre)paceni prodajamo v druge države, in da ne znamo izkoristiti možnosti, ki jih imamo. Tudi lanski žled je pokazal, da dlje od razmišljanja, kako to hlodovino čim prej spraviti iz gozdov in jo prodati prve mu, ki pokaže zanimanje zanjo, še nismo prišli.

PROJEKT PITERISHOME

Malce drugače razmišlja Ivo Plečko, ki že vrsto let skuša spremeniti to miselnost. Meni namreč, da bi lahko vso to hlodovino sami predelali v kakovostne izdelke, v tako imenovane modularne bivalne enote, ki bi

jih v prvi vrsti namenili za reševanje bivalnih težav predvsem revnega sloja prebivalstva. Zato je že pred časom začel s projektom Piterishome. Osnovno načelo tega projekta je reševanje socialnih težav z ustreznimi tehnološkimi rešitvami. Zato Plečko predlaga, da bi v Sloveniji postavili tovarno za velikoserijsko proizvodnjo bivalnih enot Piterishome. Po predvidevanjih naj bi ta tovarna, v kateri bi delovala tehnologija, ki je plod slovenskega znanja, stala v Sežani, saj bi zaradi železniških tirov olajšali dostavo surovine in odvoz končnih izdelkov do bližnjega pristanišča – Kopra. Največ zanimanja za mobilne stanovanjske enote so namreč pokazale ZDA, ki bi rade na cenov-

no ugoden način rešile težave z brezdromci. Kot pravi Plečko, je sedaj na nas oziroma Sloveniji, da izkoristi naravne danosti, znanje in tehnologijo. »Za zagon projekta Piterishome bi potrebovali po nekaterih ocenah najmanj 300 milijonov evrov, ki bi jih prispevali kohezijski programi EU in mednarodni finančni viri. Vendar drugi niso pripravljeni vlagati v ta projekt, če ga ne bo podprla tudi sama vlada v okviru programa EU Strategije pametne specializacije,« opozarja Plečko.

POZIV LASTNIKOM GOZDOV

Po načrtih tvorca projekta naj bi v sežanski tovarni izdelali najmanj 400 tisoč bivalnih enot

letno, za kar bi rabili vsaj 10 milijonov kubikov hlodovine. Pri tem Plečko računa tudi na sodelovanje lastnikov gozdov. »Vse lastnike slovenskih gozdov pozivam, da darujejo ali prodajo hlodovino za izvedbo projekta Piterishome v Sloveniji.«

Sicer pa lahko več informacij o projektu Piterishome dobite na spletni strani www.piterishome.org, poleg tega pa avtor projekta Ivo Plečko predstavlja svoj projekt vsako prvo sredo v mesecu v hotelu Lev v Ljubljani (med 10.00 in 14.00). Točni datumi so navedeni na spletni strani, kjer so tudi drugi podatki, kako lahko stopite v stik z avtorjem projekta.

»ROBERT PEKLJAJ

8. NOČNI DEMO TRAKTOR FORUM

PREDSTAVITEV IN SPRAVILO TRAVINJA
S KMETIJSKO MEHANIZACIJO NEW HOLLAND IN SIP

ZBOR TRAKTORJEV OLDTIMERJEV
FIAT IN FORD

20. JUNIJ ob 18. uri - Kmetija KORENJAK, Dramlje pri Celju

ITRO, d.o.o., PE Store / Tel. (03) 780 57 12 (14, 15)

www.sip.si

www.newholland.si

PODEŽELJE V MESTU

Razpis za sodelovanje na dveh jesenskih dogodkih

Podeželje v mestu 2015 (september/oktober 2015)

Jesen prinaša toliko dobrega! Predstavite ponudbo vaše kmetije na prireditvah Podeželje v mestu. Predstavitev ponudbe kakovosti slovenskih kmetij in kulturne dediščine bo sledila skupnemu cilju približati podeželje mestu in mesto podeželju. Lepo vabljeni!

1. sobota, 5. september, **Podeželje v mestu – jesenske dobrote**, Ljubljana, Pogačarjev trg
2. sobota, 10. oktober, **Podeželje v mestu Maribor**, Maribor, Trg Leona Štuklja

Pisne prijave za razpisane prireditve sprejemamo na e-naslov: pr@kgzs.si ali po pošti na naslov Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije, Gospodinjaska ulica 6, 1000 Ljubljana (za PVM). Po preverjanju razpisanih pogojev vas obvestimo glede možnosti sodelovanja.

V prijavi obvezno navedite:

1. **Na katero prireditev** se prijavljate.
2. **Kontaktne podatke** (ime, priimek, naslov, kontaktni telefon in elektronski naslov, ime kmetije in kaj ponujate).

Drugi pogoji:

1. Za prodajo pridelkov dodatna dokumentacija ni potrebna. Za prodajo izdelkov nam pošljite kopijo priglasitvene lista ali veljavne odločbe o registraciji dopolnilne dejavnosti in kopijo izpisa o registraciji pri pristojnem nadzornem organu: za živila živalskega izvora izpis o registraciji z VURS-a, za živila rastlinskega izvora izpis iz registra pri ZIRS-u.
2. Pogoj za sodelovanje na prireditvi je poravnani članski prispevek Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije.
3. Prijavnina je **18 evrov + ddv**. Poravnate je po prejemu položnice.

Z veseljem vam posredujemo dodatne informacije in odgovorimo na morebitna vprašanja. Pišite nam na e-naslov: pr@kgzs.si. Veseli bomo tudi klicev in sporočil z dodatnimi predlogi in željami! Pokličite na telefon: 01 51 36 609 – Tatjana Vrbošek.

**Sodelujte in postanite opaženi
na Podeželju v mestu!**

AVTOMATSKA VRATA ZA KOKOŠNJAK

Delujejo na senzor svetlobe, zjutraj se samodejno odprejo in zvečer ob pravem času zaprejo.

Za informacije in naročila pokličite **031 675 639**.

Dostava po pošti.

www.profilplast.si

NOVO / ODLIČNO ZA DARILO

Profilplast, d. o. o., e-naslov: profilplast@profilplast.si
Zavrh nad Dobrno 10, 3204 Dobrna www.profilplast.si

www.kmeckiglas.com
Za zdrav vsakdan! ZALOŽBA KMEČKI GLAS
G. Innerhofer
Sirupi in nektarji
iz sadja, zelišč in cvetov

Sirup & nektar
iz sadja, cvetov in zelišč

Vse, kar ste želeli izvedeti o pripravi sokov, sirupov in nektarjev (potrebne sestavine, količine, recepti in napotki), 136 strani, brošura, 17 x 23 cm
Cena: 15 EUR, poštnine ne zaračunamo

Naročanje: 01 473 53 79, karmen@czd-kmeckiglas.si

5x1.000 EUR CENEJE

T4
LOW PROFILE

PRVIH PET KUPCEV PREJME
DODATNI PROMOCIJSKI POPUST
V VIŠINI
1.000 EUR

T4.75 LP
Z VKLJUČENIM PROMOCIJSKIM POPUSTOM ŽE ZA
32.330 EUR
Z DDV

Pooblaščen prodajalci: AVTOCENTER Omoč, tel: (02) 741 64 11
KMETIJSKI CENTER LAH, Komenda, tel: (01) 834 20 80 / JAKŠE SAMO s.p., Šenčur, tel: (07) 308 13 09
PATRIK, d.o.o., Dobrovo v Brdih, tel: (05) 330 87 40 / KOVAČ ROBERT, s.p., Murska Sobota, tel: (041) 736 152, (031) 304 940

ITRO, d.o.o., PE Štore • Železarska c. 3, 3220 Štore • tel. (03) 780 57 12 (14, 15) • www.newholland.si

Najboljši posel

Mednarodni kmetijsko-živilski sejem AGRA bo od 22. do 27. avgusta v Gornji Radgoni posloven, kakovosten, strokoven in družaben!

AGRA se bo tudi s svojo 53. ponovitvijo potrdil kot najpomembnejši mednarodni kmetijsko-živilski sejem v Sloveniji ter v sosedski regiji Avstrije, Hrvaške in Madžarske. Prijavljeni razstavljalci in zaključne priprave že obetajo sejem presežkov in veliki praznik stanovskega, poslovnega in strokovnega druženja!

STROKOVNO SODELOVANJE VODILNIH VLADNIH, STANOVSKIH IN GOSPODARSKIH USTANOV

Sejem AGRA bo ponujal vrhunsko mehanizacijo in opremo za kmetijstvo in gozdarstvo, izbrano prehrano in vina ter najsoodnejše tehnologije za živilsko predelavo. Predstavile se bodo tudi tuje države in regije.

Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano bo predstavilo pobudo za svetovni dan čebel, projekte Programa razvoja podeželja in pomen varuha odnosov v prehranski verigi. Organizirali bodo okrogle mize na teme gozda in varovanja potrošnikov ter mednarodna srečanja s ključnimi evropskimi ustanovami. Na sejmsko srečanje vabijo zamejske Slovence, obiskovalce pa na kavo z ministrom in čaj z državno sekretarko. Kmetom bodo nudili konkretne nasvete in najmlajšim ustvarjalne delavnice. Pod okriljem ministrstva bo kmetijsko-živilsko šolstvo ponujalo izobraževalne programe za mlade ter izobraževanje odraslih.

Ministrstvo za okolje in prostor bo opozorilo na pomen

ohranjanja naravnega okolja za trajnostno in zdravo bivanje in prehrano. Pod njegovim okriljem bodo nastopili tudi naravni parki Slovenije.

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije bo obeležila 15-letnico delovanja in opozorila na svoj pomen ter vlogo v slovenski družbi. Predstavili bodo svoje dejavnosti in območne kmetijsko-gozdarske zavode. Pripravili so jubilejno dvajseto akcijo S kmetije za vas, prašičerejski posvet ter strokovna svetovanja za obiskovalce.

GZS, Zbornica kmetijskih in živilskih podjetij bo ponudila v ogled in pokušnjo najboljše slovenske blagovne znamke, organizirala razstavi jabolk in kruha s pekarno, predstavitev predelovalcev žit ter sadjarski posvet.

Kmetijski inštitut Slovenije bo poudaril mednarodno leto tal, metuljnice, kmetijsko tehniko in čebelarstvo.

Zavod za gozdove Slovenije pripravlja v svoji brunarici in na sejmski gozdni učni strokovne predstavitve zasajenih gozdnih dreves ter prikaze drevesnih vrst, rabe lesa in nege gozdov. Na strokovnih posvetih bodo obravnavali sanacijo gozdov po žledolomu, vlogo gozdov v pašnih redih za čebele, preudarno gospodarjenje z gozdom ter popasenost. Organizirajo zanimivo sedemnajsto državno sekaško tekmovanje lastnikov gozdov in izdelovanje skulptur iz lesa z motorno žago.

Zadružna zveza Slovenije, ki pripravlja osrednjo predstavitev v znamenju sončnic, bo

podelila priznanja najbolj uspešnim zadržnikom.

Ob naštetih se bodo z razstavnimi prostori in strokovnimi dogodki predstavili še Čebelarstva zveza Slovenije, Obrtno-podjetniška zbornica Slovenije in območne zbornice Pomurja, Gradbeni inštitut ZRMK, energetska svetovanja ENSVET, Center za zdravje in razvoj Murska Sobota, Združenje turističnih kmetij Slovenije, Zveza društev podeželske mladine Slovenije, Zavod za kulturo, turizem in promo-

cijo Gornja Radgona, razvojne agencije, lokalne akcijske skupine ter številne druge pomembne stanovske in strokovne organizacije.

PREDSTAVITVE REJSKIH DOSEŽKOV

Razstavo govedi organizira Pomurski sejem v sodelovanju s priznanimi rejskimi organizacijami. Novost bo Mednarodna šola mladih rejcev v organizaciji slovenskega društva rejcev govedi črno-bele pasme, v kateri se bodo rejci v starosti od

POUČNO IN DRUŽABNO DOGAJANJE

Poučevali, razvajali in zabavali bodo številni dogodki:

- Agrina kuhinja s pripravo in promocijo jedi iz fižola, ptujskega lūka in bučnega olja,
- predstavitev bivanja na kmetiji – Doživimo podeželje,
- prikazi trajnostne gradnje in uporabe obnovljivih virov energije na kmetiji in v gospodinjstvih,
- demonstracije varnega dela v gozdu,
- razstave ter pokušnje vin, sokov, medu, mesnih in mlečnih izdelkov, nagrajenih na strokovnih ocenjevanjih kakovosti,
- strokovno vodeni ogledi razstav živali in vzorčnih nasadov,
- revije razstavljenih živali na maneži,
- državno sekaško tekmovanje lastnikov gozdov,
- srečanje ob dnevu avstrijske Štajerske,
- srečanje podeželske mladine,
- izbor najtežje buče,
- tekmovanje v vlečenju vrvi,
- tekmovanje v plesanju polke,
- nogometna tekma slovenske vinske reprezentance,
- srečanje someljejev in vinskih vitezov,
- srečanje starodobnih traktorjev Steyr,
- Štafeta semen,
- srečanje kmečkih žena in deklet,
- modna revija oblačil iz naravnih materialov, kot sta konoplja in lan,
- Festival piva in še marsikaj ...

15 do 30 let učili in tekmovali v pripravi in vodenju živali, fotografiranju in nastopanju na javnih prireditvah. Novost bo tudi licitacija plemenskih telic lisaste pasme Slovenije.

Organizator razstave konjev, Pedagoško raziskovalni center za konjerejo Krumperk, Univerza v Ljubljani, Biotehniška fakulteta – Oddelek za zootehniko, vključuje v pripravo študente različnih fakultet, s čemer poudarja pomen interdisciplinarnega pristopa ter prisotnosti kmetijstva v vseh vejah izobraževanja. Lipicanci bodo na ogled v hlevih, vsak dan dvakrat z živimi nastopi pa tudi v maneži. Obiskovalci bodo lahko sodelovali v mali šoli jahanja, najmlajši pa v različnih konjeniških delavnicah.

Priznana rejska organizacija v prašičereji KGZS bo v sodelovanju z Zvezo združenj rejcev prašičev Slovenije in Slovensko zvezo prašičerejcev predstavila selekcijski program SloHibrid z mladnicami, pitanci, tekači in merjasci. Del razstave bo namenjen edini slovenski avtoht-

oni pasmi prašičev krškopoljskemu prašiču. Vsak dan, razen v sredo, bodo organizirali strokovno vodeni ogled.

Zveza društev rejcev drobnice Slovenije bo predstavila slovenske avtohtone pasme drobnice (belokranjska pramenka, jezersko-solčavska ovca, bovška ovca, istrijanka, drežniška koza), slovenske tradicionalne pasme drobnice (oplemenjena jezersko-solčavska ovca, oplemenjena bovška ovca, slovenska srnasta pasma, slovenska sanska pasma), tujerodne pasme drobnice (burska koza) ter

istrskega osla. Prikazani bodo proizvodi reje drobnice: izdelava izdelkov iz volne (polstenje, pletenje, kvačkanje, predenje, izolacija ...), mesni in mlečni izdelki ter njihova kulinarčna in prehranska vrednost. Poudarek bo na mladih družinskih kmetijah. Na dan rejcev pripravljajo strokovno predavanje, predstavitev posameznih pasem drobnice v maneži s strokovnim komentarjem, prikaz striženja ovac in predstavitev pastirskih ter delovnih psov.

Strokovnjaki Univerze v Ljubljani, Biotehniške fakultete

– Oddelek za zootehniko bodo predstavil štiri pasme avtohtonih pasem domačih živali, njihove proizvode, vlogo v kmetijskem prostoru in rejske organizacije: bovsko ovco, drežniško kozo, krškopoljskega prašiča ter lipicanskega konja. Rejci bodo ponujali v poskušnjo in prodajo mlečne in mesne izdelke ter prikazali česanje, filcanje in predelavo volne. Novost bo prikaz sirjenja in izdelave albuminske skute na star način – v kotlu.

VZORČNI VRTOVI, NJIVE IN NASADI

Na osrednjem sejmskem vrtu, ki ga urejajo dijaki in mentorji Biotehniške šola Rakičan, že rasejo vrtnine in poljščine starih in avtohtonih sort. V času sejma jih bo moč spoznati na vsakodnevni strokovno vodeni ogledih.

Novost med vzorčnimi nasadi bo njiva, ki bo pozivala na ohranjanje slovenskih avtohtonih sort semen: lana (seme, živilska industrija, tekstil), prosa (prehrana), konoplje (seme, živilska industrija, gradbeni material, tekstil), ajde (prehrana), več vrst fižola, leče, čičerike, soje, detelje, buč (olje), koruze in hmelja. Del njive bo namenjen prikazu oživiljanja zemlje.

Na Gainem samooskrbnem družinskem ekološkem vrtu in permakulturnem vrtu bodo organizirane delavnice za otroke in odrasle.

Obiskovalci bodo lahko ob svežih nasadih občudovali trajne nasade slovenskega trsnega izbora, starih slovenskih sort jablan in sejmsko gozdno učno pot.

AGRA JE SINONIM ZA ZAJAMČENO KAKOVOST

Ocenjevanja kakovosti, ki jo bo predstavljal sejem AGRA, so se pričela s 36. mednarodnim ocenjevanjem mesa 22. maja. Od 2. do 5. junija poteka v Gornji Radgoni 29. mednarodno ocenjevanje mleka in mlečnih izdelkov, od 10. do 11. junija ocenjevanje mesnih izdelkov, 12. junija 19. mednarodno ocenjevanje sokov, brezalkoholnih pijač in embaliranih vod, od 20. do 24. julija 41. odprto državno ocenjevanje vin "Vino Slovenija Gornja Radgona", 4. avgusta 13. ocenjevanje medu z mednarodno udeležbo ter od 20. do 21. avgusta 35. mednarodno ocenjevanje kmetijske mehanizacije in opreme. Osvežene informacije: www.pomurski-sejem.si

Ocvrti bezeg ali akacija

Drobni, malce rumeni cvetovi bezga navdušijo s prijetnim vonjem in videzom. So pa tudi nadvse okusni in imajo zdravilne lastnosti. Iz njih se lahko pripravi čaj, na turistični kmetiji Zelko z Mačkovcev pripravljajo ocvrte.

Sestavine za testo:

- cvetovi bezga, akacije ali bezgove jagode,
- 2 jajci,
- 2 dl mleka,
- 25 dag moke (pol mehke in pol ostre),
- 2 žlici sladkorja,
- ščepec soli,
- olje ali mast,
- sladkor v prahu.

Sestavine za omako:

- cvetovi ali jagode bezga,
- žlička škrobne moke.

Mleko, jajci, sol, sladkor in moko damo v posodo in zmešamo v testo. Cvetove ali bezgove jagode po potrebi operemo in osušimo. Posamezno pomočimo v testo in ocvremo v vroči maščobi. Pobiramo jih na cedilo, da se odvečna maščoba odcedi. Potresemo s sladkorjem. Ponudimo z bezgovo omako. Pripravimo jo iz cvetov ali jagod bezga, ki jih skuhamo v vodi. Sladkamo z medom in

z gostimo s škrobnim podmetom, ki ga pripravimo iz žličke škrobne moke, ki jo zmešamo s hladno vodo, dodamo omaki in malce pokuhamo.

Dober tek!

Več receptov najdete na spletni strani www.zarazvojpodezelja.si.

Nagradna uganka

Začetnice besed dajo geslo. Geslo pošljite do 8. julija na naslov: Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije, uredništvo Zelene dežele, Gospodinjstva 6, 1000 Ljubljana, s pripisom NAGRADNA UGANKA.

Izmed pravih odgovorov bomo izžrebali pet nagrajencev, ki bodo prejeli praktične nagrade. Geslo prejšnje uganke je bilo GREMO NA KMETIJO. Izmed prispelih odgovorov smo izžrebali pet nagrajencev: Majda Domanjko, Radenci; Polona Drofelnik, Šmartno ob Paki; Alojz Sekula, Novo mesto; Lizika Ovčar, Radlje ob Dravi; Slavka Berginc, Tolmin. Čestitamo!

Stranski pridelek pri pridelavi žit	■						
Poet	■						
Primorska bela sorta grozdja	■						
Predplačilo	■						
Škodljiv glodavec, ki je korenine	■						
Glavni stanovanjski prostor v kmečki hiši	■						
Svetnica, zavetnica slepih in slabovidnih	■						
Pasma psov za pašo domačih živali	■						
Orodje za cepljenje drv	■						
Elektronska pošta	■						
Svetnik, znan po svoji darežljivosti	■						
Ime pesnika in prevajalca Gradnika	■						

DAN TEHNIKE - PRIDELAVA, NAMAKANJE IN PROMOCIJA ZELENJAVE, KRŠKO 2015

Otvoritev namakalnega sistema Kalce Naklo, sobota, 4. julij 2015, s pričetkom ob 9. uri, na kmetiji Jurečič, v Velikem Mraševem.

Prikazana bo najsodobnejša kmetijska tehnika za pridelavo zelenjave na prostem in v zavarovanih prostorih. Predstavili se bodo glavni ponudniki kmetijske tehnike in opreme, namakalne opreme, zavarovanih prostorov in repromateriala. Na ogled bodo posevki zelenjave, zgodnjega krompirja, jagod in trsnih cepljenk.

Po svečani otvoritvi namakalnega sistema Kalce Naklo bodo na zelenjavni poti potekali vodeni prikazi najsodobnejših pristopov pri pridelavi zelenjave s strokovnimi komentarji. Stojnice vseh sodelujočih bodo postavljene na Kmetiji Turk na Brodu pri Podbočju.

Občina Krško, KGZS - Zavod Novo mesto in poslanec Evropskega parlamenta (SLS/EPP) Franc Bogovič vas vlijudno vabijo na strokovni posvet z naslovom

NAMAKANJE IN ORGANIZACIJA PROIZVAJALCEV (OP)

možnosti in priložnosti za razvoj namakanja in OP v Sloveniji v naslednjih letih

Posvet bo v petek, 3. julija 2015, ob 9. uri v mali dvorani Kulturnega doma Krško, Trg Matija Gubca 2, Krško.

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

KMETIJSKO GOZDARSKI ZAVOD
NOVO MESTO

občina krško

Sobota, 4. julij 2015

Program prireditve:

- 9:00–9:30

Otvoritev prireditve s kulturnim programom na kmetiji Jurečič - Veliko Mraševo

Nagovor gostitelja in gostov prireditve

Otvoritev namakalnega sistema Kalce Naklo

Občina Krško

- 9:30–10:00

Predstavitve ponudbe vseh sodelujočih razstavljalcev na prireditvi

- 10:00–14:00

Vodeni prikazi delovanja tehnike za pridelavo zelenjave, jagod, trsnih cepljenk in namakalnih sistemov

KGZS Zavod Novo mesto

v sodelovanju s strokovnjaki Biotehniške fakultete Ljubljana, Kmetijskega inštituta Slovenije, Centra biotehnike in turizma Grm Novo mesto in Kmetijsko gozdarskega zavoda Celje.

- 10:00–17:00

Predstavitve proizvodno-prodajnega programa razstavljalcev na stojnicah na kmetiji Turk - Brod pri Podbočju

- 17:00

Zaključek prireditve

Velik del prireditve bo potekal s sprehodom mimo posevkov zelenjave, jagod, krompirja in trsnih cepljenk. Ta del poti je urejen kolovoz (2,5 km). Priporočamo primerno obutev.

Prireditve bo potekala v vsakem vremenu!

Poskrbljeno bo za hrano in primerno osvežitev.

Vlijudno vabljeni – vstopnine ni!

Dodatne informacije so na voljo na tel. št.: 031 200 618 – Martin Mavsar ali 041 788 931 Natalija Pelko ter na spletni strani: www.kmetijskizavod-nm.si

V pričakovanju vročega poletja

Topli sončni žarki že napovedujejo čas brezskrbnih počitnic. Če še ne veste kje bi jih preživeli, preglejte ponudbo **Poštnih potovanj**, ki smo jih za vas pripravili v sodelovanju s TA Sonček. Info & rezervacije: 02 220 80 00 in www.posta-potovanja.si.

Ponujamo tudi cenovno ugodne hotelske namestitve v Sloveniji in tujini. Pestro ponudbo kuponov ugodnosti »**Last minute bon**« si oglejte v brošuri Povej naprej ali na spletu. Info & rezervacije: 02 220 80 90 ali www.lastminutebon.si, od ponedeljka do petka med 8. in 21. uro ter soboto in nedeljo med 9. in 17. uro.

Vseeno ali boste počitnice preživeli ob morju, v gorah ali doma, **obiščite pošto** in:

- plačajte položnice,
- kupite hrvaške kune,
- ne pozabite na počitniško branje in križanke,
- kupite pripomočke za vrtnarjenje in igrače ter knjige za vaše najmlajše ...
- ter preizkusite srečo in vplačajte LOTO ali EUROJACKPOT.

MOJA DOMAČA KOZMETIKA

V knjigi je zbranih skoraj sto receptov za pripravo naravnih izdelkov za nego kože.

AKCIJA 12,50 € / kos

STEKLENIČKA DOMY, ☺

0,6 l.

AKCIJA 5,90 € / kos
7,90 €

DIŠEČA SVEČA S CITRENELO

AKCIJA 2,19 € / kos
2,49 €

VRTNARSKI SET ☺

v torbi z ročaji, žepom za semena ali druge pripomočke, kljukico za obešanje in sedmimi vrtnarskimi orodji.

AKCIJA 11,49 € / kos
14,99 €

CEV ZA VODO – RAZTEGLJIVKA, ☺

5 m, ob uporabi se raztegne do 15 m.

AKCIJA 19,90 € / kos

VRTEKS, ☺ 1,6m x 10m x 140l

vrtna termo koprena, 1,60 x 10 m.

AKCIJA 2,99 € / kos

Preprečite, da poln hišni predalčnik v času vašega dopusta privablja nepovabljene goste. Za le 4,67 € vas bodo v času vaše odsotnosti poštna pošiljka čakale na pošti, pakete pa lahko prevzame tudi vaš sosed.

Izdelki, označeni z znakom ☺, so naprodaj na izbranih poštah, ostali izdelki na vseh poštah. Pogodbene pošte oglaševanih izdelkov ne prodajajo. Ponudba velja do razprodaje zalog. Cene so v EUR z DDV. Pridržujemo si pravico do spremembe programa in cen. Slike so simbolične. Strošek 30-dnevnega vračanja pošiljke kot poštne ležaje, kar lahko uredite na vsaki pošti, znaša za fizične osebe 4,67 EUR, za pravne osebe pa 9,00 EUR. Nova storitev »Dostava pošiljk sosedu« v okviru naslovnikovega naročila je brezplačna. Več na www.posta.si/novica. *Akcija traja od 1. do 30. junija 2015 oz. do odprodaje zalog, če bodo te razprodane prej kot v navedenem obdobju. **Akcija traja od 1. aprila do 30. junija 2015 oz. do odprodaje zalog, če bodo te razprodane prej kot v navedenem obdobju.